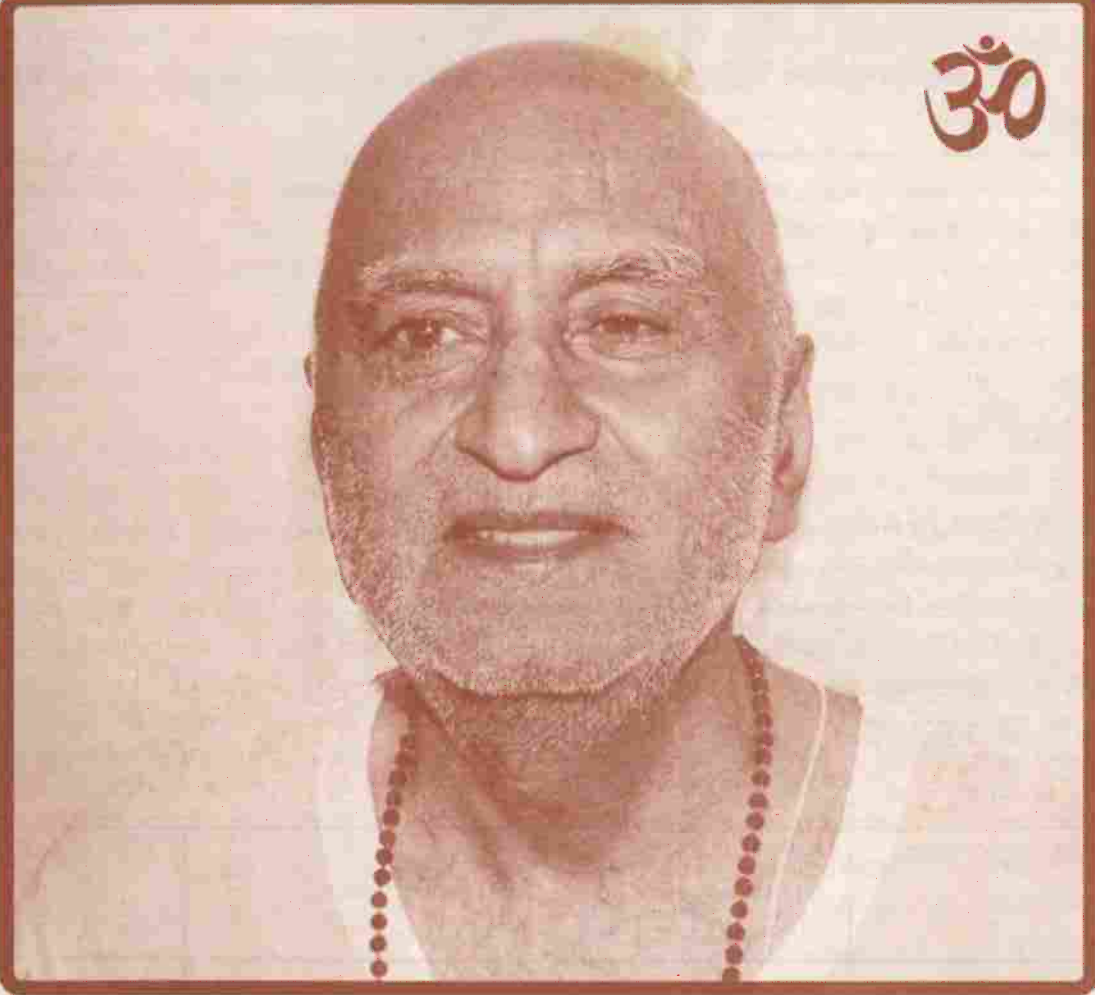

॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

रुतभिरा

आत्मनो हिताय जगतः सुभाय

ॐ

'योग' भिक्षा लावीओ, 'भिक्षु' जनी गुरुद्वार;
मुमुक्षु जर पामशे, सौनो मुजमां भाग.

॥ ॐ ॥

॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

—: દિવાળીની સાચી ઉજવણી! —:

મનુષ્યનો આ એક સ્વભાવ કહીએ કે તેની કમજોરી કહીએ પણ તે આસપાસમાં જ જોવાનો પ્રયત્ન કરતો હોય છે. આપણી આસપાસ આજુબાજુ જે કંઈ જોવા-સાંભળવા કે અનુભવવા મળે છે તે બધું જ આપણા અંદરનું જ પ્રતિબિંબ હોય છે. પિંડે સો બ્રહ્માંડે. માટે બહિર્મુખપણું છોડીને અંતર્મુખ થઈએ. તેથી તો કહ્યું છે કે “ભીતરના ભેદ ભેદો મારા સંતો.” જો ભીતરના ભેદ ઉકેલતા થઈશું, અંતરમાં ડોકિયું કરી શકીશું તો આજુબાજુના આકર્ષણમાંથી તુરત મુક્ત થઈ શકીશું, અંતરનો-અંદરનો રસ જ્યાં સુધી ચાપ્યો નથી ત્યાં સુધી જ બહાર દોડાદોડી અને ધમાચકડી થઈ રહી છે. નાભિમાં રહેલી કસ્તૂરીની ખબર પડી ગયા પછી મૃગની વનવગડાની ભાંગભાગી ટળી જાય છે. જેમ, અનર્ગળ દટાયેલી ધન-સંપત્તિવાળા ટેકરા ઉપર બેસીને ભિખારીએ આખી જિંદગી પાંચિયાં-દસિયાંની ભીખ જ માંગી તેમ આપણે પણ ભીતરનો ભવ્ય ખજાનો છોડીને બહાર હવાતિયાં મારી રહ્યા છીએ, ભીતરનાં દિવ્ય શબ્દ, સ્પર્શ, રૂપ, રસ અને ગંધ છોડીને છાજમાટીમાં, મૂન-વિષ્ટામાં અને લોહી-માંસમાં જ સુખ ગોતી રહ્યા છીએ!

સ્નેહ-પ્રેમની અખંડ-અવિચળ સરવાણીઓ જ્યાં વહ્યા કરે છે એ તરફ આપણું ધ્યાન જ જતું નથી! કારણ કે મૃગજળ પાછળ દોડવામાં આપણી પાસે સમય જ બચતો નથી, અહંકારથી આંખો એવી અંજાઈ ગઈ છે કે આપણી અંદરનું કંઈ ઓળખી-સમજી શકાય એમ જ નથી!

દિવાળીમાં અનંત દીપકો બહાર પ્રગટાવીશું એથી કંઈ અણસમજ અને અજ્ઞાનનું અંધારું ટળશે? જગતમાં વધુમાં વધુ જો કંઈ મૂલ્યવાન હોય તો તે સાચી સમજ છે.

રેતીના ઢગલા પર ચણેલી ઈમારતનું આયુષ્ય કેટલું? શરીર દ્વારા મળતા સુખનો ભરોસો કેટલો? શરીર તો મળ્યું છે શાશ્વત સુખ પ્રાપ્ત કરવા માટે. તે માટે આપણે શું પ્રયત્ન કર્યો? ક્યારે કરીશું? હજુ વાત આપણા હાથમાં છે ત્યાં સુધી ચેતી જવાય તો સારું, નહીં તો પછી બધું જ થઈ જશે ખારું-ખારું.

ચલતી ચક્કી દેખકર, દિયા કબીરા રોઈ;

દો પકનકે બીચમે, સાબૂત બચા ન કોઈ.

ખીલડાનો આશ્રય કરીને રહેલા દાણા બચી જાય છે. ખીલડો તો પોતાની જગ્યાએ સ્થિર છે. તે કોઈને બોલવતો પણ નથી કે તેને આશ્રયે જનારને ના પણ પાડતો નથી.

ગર્ભવાસથી માંડીને મૃત્યુપર્યંત દુઃખો જ દુઃખો! આ વાત કેમ વિસ્મૃત થઈ ગઈ છે? યાદ આપ્યા પછીયે આંખ આડા કાન કરવા છે? ખરી દિવાળી ઉજવવાની ઈચ્છા સાવ મરી પરવારી છે? દિવાળીની સાચી ઉજવણી તો ત્યારે કરી કહેવાય કે જ્યારે અખંડ સુખ-શાંતિને પ્રાપ્ત કરી લઈએ. દેવદુર્લભ સર્વાંગસુંદર મનુષ્ય-શરીર કષ્ટોની ઘાણીમાં પિલાવા માટે નથી પ્રાપ્ત કર્યું પણ જ્યાં દુઃખની ગંધ પણ ન હોય તેવા સ્થાનને પ્રાપ્ત કરવાના પ્રયત્નો કરવા માટે પ્રાપ્ત કર્યું છે. પશુ-પક્ષી કરતાં મનુષ્યની આ જ વિશેષતા છે. ખાવું, પીવું અને પ્રજા ઉત્પન્ન કરવી એમાં જ જો જીવન પૂરું થઈ જાય તો મનુષ્ય પણ શીંગડા-પૂછડા વિનાનું પશુ જ ગણાય.

ઓમ્ ગુરુદેવ જયંતી	પંકજભાઈ શાહ અશોક એપાર્ટમેન્ટ, સેન્ટ્રલ બેંકની સામેની ગલીમાં, સી.એન.વિદ્યાલય પાસે, આંખાવાડી, અમદાવાદ.	૭-૧૧-૨૦૦૪ રવિવાર સાંજે ૪.૩૦ થી ૮
બેસતું વર્ષ	નૈષઠભાઈ વ્યાસ ૩, ગંગાધર સોસાયટી, સરદાર પટેલ હાઈસ્કૂલની સામે, મણીનગર, અમદાવાદ-૮.	૧૩-૧૧-૨૦૦૪ શનિવાર સવારે ૭ થી ૮

(મહત્તમ્બરા એટલે અનુભવયુક્ત સત્યથી ભરેલું)

(બહુજનહિતાય - બહુજનસુખાય)

વર્ષ - ૨૧ (ઓક્ટોબર, નવેમ્બર, ડિસેમ્બર)

VOL - XIX 2004-2005

ISSUE - II

માનદ્ તંત્રી - નેષઠ વ્યાસ

ગુરુમહિમા

(યોગ-રહસ્યોથી ભરપૂર - યોગ-નિષ્ઠારસથી તરબોળ)

- યોગભિક્ષુ

ગુરુમહિમાની આરતી આગળ ચલાવીએ.

આરતી નિત્ય ઉતારું...(૨) કરું નિશ્ચિન સેવા.

શિષ્યને જ્યારે એ ખબર પડી જાય કે મારા ગુરુદેવ 'જાગતા' છે અર્થાત્ જ્ઞાની છે, જેમણે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી લીધું છે. જાગતા એટલે જીવતા અને જીવતા એટલે જ્ઞાની; જેમણે જ્ઞાન પણ પ્રાપ્ત કરી લીધું છે અને જેમનામાંથી એ જ્ઞાનશક્તિ બહાર નીકળી રહી છે તેવા. તો, એવા ગુરુદેવની આરતી શિષ્ય નિત્ય જ ઉતારે ને! કારણ કે ગુરુજનોના શરીરમાંથી તો સતત શક્તિનો પ્રવાહ બહાર ફેંકાઈ રહ્યો છે; જે અખંડ, અખૂટ, અનંત અને અવિચળ છે. કેદારેશ્વરમાં પાણીનાં ઝરણાંઓ બારે મહિના અને ચોવીસ કલાક વહ્યા કરે છે ને? એમ ગુરુજનોની ચેતના અખંડ રીતે વહ્યા કરતી હોય છે. એ ચેતના આપણે અખંડપણે લેવી હોય તો ગુરુદેવની આરતી નિત્ય ઉતારવી જોઈએ ને? પણ -

નિત્ય આરતી ઉતારીએ તો ગુરુજનોને તકલીફ પડે, તો ગુરુજનોને આપણી સામે ને સામે બેસી રહેવું પડે. તેથી શિષ્ય ગુરુદેવની અગવડને ધ્યાનમાં રાખી સ્થૂળ રીતે આરતી ના ઉતારે પરંતુ મનથી તો એની ભાવના ખૂબ ઉચ્ચ હોય; ગુરુદેવ ગમે ત્યાં હોય, શિષ્ય પણ ગુરુદેવની પાસે ના હોય પરંતુ ગુરુદેવ તરફના

પ્રેમરૂપી તાર વડે તે ગુરુદેવ સાથે જોડાયેલ હોય. ગુરુજનોના શરીરમાંથી અનંત કોસો સુધી ફેલાતી ચેતનાને, શિષ્ય પોતાના પ્રેમરૂપી તાર વડે પોતાના શરીર સુધી ખેંચી શકે છે, ખેંચી લે છે.

એક શિષ્ય ગુરુદેવની નજીકમાં રહેતો હોય અને એક અમેરિકામાં રહેતો હોય. નજીકમાં રહેતા શિષ્યના પ્રેમનો તાર એટલો બધો પ્રબળ ના હોય, એટલો બધો શક્તિશાળી ન હોય, એટલો બધો નિષ્ઠાવાળો ના હોય તો તેને ચેતના ના મળે; અને અમેરિકાવાળો ભલે ઘણે દૂર રહ્યો હોય પણ તોય એના પ્રેમનો તાર અનુસંધાન પામેલો હોય તો, એમની સાથે સંધાયેલો હોય તો ગુરુજનોમાંથી જે કાંઈ ચેતના નીકળે એ સડસડાટ ત્યાં પહોંચી જાય. જેમ સૂર્યમાંથી અનંત કિરણો નીકળે છે તેમ ગુરુજનોમાંથી એમની ચેતનાનાં અનંત કિરણો નીકળતાં હોય છે. એમાંથી અમુક કિરણો પ્રેમના તાર દ્વારા ત્યાં પહોંચતાં હોય છે. બાકીનાં બીજાં કિરણોનો તો પાર હોતો નથી. 'કોઈ લેનારા આવો, કોઈ લેનારાં આવો.' આ બધી ચેતના તો ફેલાઈ રહી છે. ચેતનાને બહાર ફેંકવા માટે ગુરુજનોને કાંઈ પરિશ્રમ કરવો પડતો નથી. લેનારે પણ નહીં કરવો પડે, જો લેતાં આવડું શે તો.'

“આરતી નિત્ય ઉતારું, કરું નિશ્ચિન સેવા.”

નિત્ય આરતી ઉતારવાની ભાવના હોય, હું નિત્ય આરતી ઉતારતો રહું તો નિત્ય મને આ ચેતના મળે. અને નિત્ય ચેતના મળતી રહે તો મારામાં પ્રમાદવશ માયા અને મોહ ઘૂસી ના જાય. માયા અને મોહ સતત આપણી આગળ-પાછળ ફરતાં હોય છે, ક્યારેક જરા કમજોર પડીએ એટલે માયા અને મોહને મોકો મળી જાય છે. જેમ પેલો કાગડો - ગાયના શરીરમાં ક્યાં ગંદકી છે, જ્યાં છિદ્ર છે, ત્યાં જ બેસીને ચાંચ મારે; બીજે ક્યાંય નહીં. તેવી જ રીતે, જ્યાં છિદ્ર પડે, જ્યાં થોડી કમજોરી આવે; જ્યાં થોડી મોહમાયાની વૃત્તિ ઉત્પન્ન થાય, જ્યાં વાસના કે વિકાર ઊભાં થાય કે તરત જ આપણામાં મોહ અને માયા ઘૂસી જાય. મોહ અને માયાને ક્યારે મોકો ના મળે? જ્યારે નિત્ય આરતી ઉતારવાની ભાવના હોય, નિત્ય આરતી ઉતારતા રહીએ તો મોહમાયાની કમજોરી આવે જ નહીં, મોહ-માયારૂપી છિદ્રો પડે જ નહીં. અને મોહમાયારૂપી છિદ્ર જ ના પડે તો એ આપણામાં પેસી જ ક્યાંથી શકે? એને પેરાવા માટે મોકો જ ઊભો ના થાય. છિદ્ર પડ્યા સિવાય એ પેસી શકતાં નથી.

‘કરું નિશ-દિન સેવા.’ આ ‘નિશ-દિન સેવા’ની વાત તો લીટીએ-લીટીએ આવે છે. ગુરુમહિમામાં પણ કેટલી વાર આવી ગઈ. નિશ અને દિન, રાત્રી અને દિવસ તમારી સેવા કરતો રહું. રાત્રી અને દિવસ એટલે શું એની વાત ગુરુમહિમાની સમજણમાં આપણે કરી છે. રાત્રે તો ગુરુદેવ પણ સૂતા હોય અને આપણે પણ સૂતા હોઈએ. પરંતુ જ્યાં સુધી ઊંઘ ના આવે ત્યાં સુધી વિચારો ગુરુદેવના જ આવતા હોય કે, ‘કઈ રીતે ગુરુદેવના ધ્યેયને પહોંચી વળું? એના માટે શું કરું? કેવી રીતે કરું? કઈ યુક્તિ-પ્રયુક્તિઓ; તન-મન-ધન, વિચાર-વાણી-વર્તન, સમય વગેરેનો એમના ધ્યેય માટે કેવી રીતે ખર્ચ કરું?’

એક વખત એક જિજ્ઞાસુએ અમને પ્રશ્ન કરેલો - “બાપુ! આ બધા ગુરુપૂર્ણિમા ઊજવે છે તો શિષ્યપૂર્ણિમા કેમ નહીં?” ત્યારે અમે તેમને જવાબ આપેલો કે -

ઓક્ટોબર-૨૦૦૪

ગુરુપૂર્ણિમાની ઉજવણી એટલે તમે શેની ઉજવણી સમજો છો? નામ ગુરુનું છે પણ એ તો શિષ્યપૂર્ણિમા જ છે. ગુરુપૂર્ણિમા ગુરુદેવ ઊજવે છે? ગુરુદેવ તો હાથમાંય ના આવે. એ ક્યાંય રખડતા હોય, ક્યાંય ભટકતા હોય, ક્યાંય એ એમના ધ્યેયમાં મસ્ત પડેલા હોય. એ તમારી આરતી લેવા કે તમારો સત્કાર ઝીલવા કે તમારી ફૂલમાળાઓ પહેરવા નવરા થોડા હોય છે? પરંતુ આપણા સૌના અતિ પ્રેમના કારણે અને જબરજસ્ત ભાવનાવાળા એવા પાંચ-પચ્ચીસ શિષ્યોના કારણે ગુરુદેવ ગુરુપૂર્ણિમાના દિવસે હાજર રહે છે. એ પાંચ-પચ્ચીસના કારણે, બીજા ઓછી ભાવનાવાળા બધાને પણ લાભ મળી જાય; શેરડીને પાતાં એરંડીને પણ પાણી મળી જાય.

ગુરુપૂર્ણિમા એ શિષ્યપૂર્ણિમા જ છે. એને ગુરુ ઊજવતા નથી, એને શિષ્યો જ ઊજવે છે. શિષ્યો માટે થઈને જ ગુરુજનો, જ્યાં હોય ત્યાંથી, જ્યાં શિષ્યોએ નક્કી કરેલું હોય ત્યાં આવીને એક દિવસ, બે દિવસ કે ત્રણ દિવસ આનંદમંગળ કરે છે; સૌને આનંદ આપે છે, પોતે આનંદ લે છે અને સાત્ત્વિક અને પવિત્ર વાતાવરણ ઉત્પન્ન કરે છે. અસ્તુ.

નિશદિન સેવા કરવી એટલે રાત્રી અને દિવસ એમના વિચારોમાં, એમના જ પ્રેમમાં, એમની તરફની ભાવનાની મસ્તીમાં જ દિવસો, મહિનાઓ, વર્ષો, ક્ષણો-પળો વ્યતીત કરવાં.

જન્મ, મરણ, યમદૂતોનો ભય ગયો છે ભાંગી,

ગુરુજી મારા ભય ગયો છે ભાંગી.

જ્યાં આવી સ્થિતિ પ્રાપ્ત થઈ જાય પછી મરણનો ભય જ ક્યાં રહ્યો? જન્મનો ભય જ ક્યાં રહ્યો? જે મોક્ષમાં પહોંચી જાય એને પછી જન્મવાનું રહ્યું જ ક્યાં?

જન્મ-મરણ રહિત છતાં જેને ફરી ફરી જન્મ ધરાવે, પરદો રાખી થાળ ધરાવે, ઘંટડીએ સમજાવે;

દુનિયા જૂઠા દેવ મનાવે.

મનુષ્ય પોતે મરણ-ધર્મા છે, જન્મ-ધર્મા છે તેથી તે પરમાત્માને પણ જન્મ-મરણ-ધર્મા માની લે છે.

જેમકે, કોઈ ભક્તને એક વસ્તુ ખૂબ ભાવતી હોય તો એ એમ સમજી લે છે કે મારા ભગવાનને પણ એ જ ભાવતું હશે. તો આમ, મનુષ્ય મોટા ભાગે કલ્પના કેવી કરે છે? તેને જગત કેવું લાગે છે? પોતાની દૃષ્ટિને ગમે તેવું. દૃષ્ટિ એવી સૃષ્ટિ.

જન્મ, મરણ, યમદૂતોનો ભય ગયો છે ભાંગી. મરણ નથી, જન્મ નથી; પછી યમદૂતોનું અસ્તિત્વ જ ક્યાં રહ્યું? યમદૂતો ક્યારે હોય? જન્મ હોય, ત્યારબાદ મરણ હોય. એ દરમ્યાન ખોટાં કર્મો હોય. ખોટાં કર્મોની સજા માટે યમદૂતોને આવવું પડે, ત્યારે યમદૂતોના અસ્તિત્વની વાત સંભવી શકે. અહીં તો જન્મ-મરણની વાત જ નથી. પછી યમદૂતોનો ભય જ ક્યાંથી હોય?

નિજ નામ નિરખાવ્યું... (૨) આત્મા ગયો જાગી.

નિજ=સ્વ; તદા દ્રષ્ટુઃ સ્વરૂપે અવસ્થાનમ્

'સ્વ' શબ્દ ઉપરથી 'સ્વાધ્યાય' શબ્દની વાત આવી ગઈ. સ્વ+અધ્યાય = સ્વાધ્યાય. 'સ્વ' માટે જે અધ્યાય કરવો, 'સ્વ'ની ઓળખ માટે જે અધ્યાય કરવો, 'સ્વ' ને સમજવા માટે જે કાંઈ કરીએ એ બધો જ સ્વાધ્યાય છે.

દરેકે દરેક સંપ્રદાયમાં, આધ્યાત્મિક મંડળોમાં જુદા જુદા પ્રકારનો સ્વાધ્યાય ગોઠવાયેલો હોય છે. અમુક પ્રકારે કરીએ તો જ સ્વાધ્યાય કર્યો કહેવાય એવું નથી. એવું માનીએ તો તો એ જડ બુદ્ધિ થઈ કહેવાય. પણ સ્વાધ્યાય એટલે 'સ્વ'ના અધ્યાયમાં - સ્વ કહેતાં નિજ, આત્મા, ચૈતન્ય; એ ચૈતન્યની પ્રાપ્તિમાં, એ ચૈતન્ય સ્થિર થવામાં - આપણને જે સહાયતા કરે તે સ્વાધ્યાય કહેવાય.

(કમશઃ)

("ગુરુમહિમા" પુસ્તકમાંથી સાંભાર)

ચિંતન-કણિકાઓ

— યોગભિક્ષુ

ગુરુજીએ આજે કીધી મહેર

એક ભક્તના ત્યાં અમારે જવાનું થયું ત્યારે તેઓ ભાવવિભોર થઈને બોલી ઊઠે કે —

ગુરુજીએ આજે કીધી મહેર,

દરશન દેવા આવ્યા ઘેર.

સામે અમે પણ એક રહસ્યનું ઉદ્ઘાટન કરતા કહ્યું કે —

ગુરુજીએ કીધો કાળો કેર,

દર્શન દેવા આવ્યા ઘેર.

આ વાતને જરા વિસ્તારથી સમજીએ:

દર્શન કરવા તો આપણે જવું પડે; જેનાં આપણે દર્શન કરવાં હોય તે ગુરુસંતો કે ભગવાનની મૂર્તિ વગેરે આપણે ત્યાં ન આવે. આપણે દર્શન કરવા જઈએ તેની જ મહત્તા છે, તેમાં જ આપણું કલ્યાણ છે. ગુરુસંતોને આપણે ત્યાં દર્શન દેવા શા માટે આવવું પડ્યું? કારણ કે આપણે તેમનાં દર્શન કરવા જતા જ નહોતા તેથી.

ગંગા-યમુનામાં સ્નાન કરવા માટે આપણે તેમની પાસે જવું પડે છે, તે આપણી પાસે નથી આવતી. જો ગંગા-યમુના આપણા ઘેર આવે તો? તો જળ-પ્રલય થાય, અનંત જીવોનો નાશ થઈ જાય, આપણે પોતે પણ ઘર સમેત ડૂબી જઈએ. 'દર્શન' દેવાની વસ્તુ નહીં પણ લેવાની વસ્તુ છે. યાત્રાધામોનાં દર્શને જઈએ છીએ ત્યારે કેટકેટલા અવનવા અનુભવો મળે છે, જે જીવનમાં અતિ ઉપયોગી થાય છે. યાત્રા દરમ્યાન દાન-પુણ્યનો પણ લાભ મળે છે, યાત્રા વખતે કે ગુરુસંતોનાં દર્શને જતી વખતે જે કષ્ટ પડે છે તે એક પ્રકારનું તપ બની જાય છે. અમસ્થા તો આપણે તપ નથી કરી શકતા પણ આ રીતે અનાયાસે જ આપણને પવિત્ર તપનો લાભ મળે છે. માટે ગુરુસંતોનાં દર્શન કરવાં હોય તો તેઓ જ્યાં હોય ત્યાં દોડી-દોડીને પહોંચી જવું જોઈએ. જો ગુરુસંતો આપણા ઘરે દર્શન દેવા આવે તો તેમને જેટલું કષ્ટ પડે અને તેમનો જેટલો સમય બગડે તે બધો ભાર આપણા

માથે જ પડે ને? આ બધી સૂક્ષ્મ બાબતોનો આપણે પૂરો ખ્યાલ રાખવો જોઈએ. સંતજનો તો પરમ કરુણાલુ છે, તેઓ તો આપણું કલ્યાણ જ ઈચ્છે પણ આપણે ખોટી અને ઓછી સમજના કારણે આપણને જ નુકસાન કરી બેસીએ છીએ. કર્મનો નિયમ અટલ રીતે કામ કરે જ છે તે આપણે બરાબર સમજી લેવું જોઈએ.

ગુરુસંતો અહૈતુકી કૃપા કરીને આપણા ઘરે દર્શન દેવા આવે એવું બને છે. આપણો અનહદ પ્રેમ તેમને આપણા ઘર સુધી પણ ખેંચી લાવે છે. વળી આપણને નિમિત્ત બનાવીને, આપણા ઘરને કેન્દ્ર બનાવીને બીજાં ઘણાં બધાંને દર્શન દેવાની, બીજાં ઘણાં બધાંનું કલ્યાણ કરવાની તેમની ગણતરી હોઈ શકે. સાવ અજ્ઞાની અને જડ સ્વભાવવાળા તરફ તેમને વધુ ધ્યાન આપવું પડે અને તે માટે તેઓ આપણા ઘરે પણ આવતા-જતા રહે.

સાચી સમજણ ધરાવનાર અને સત્સંગના રંગે જે પૂરેપૂરો રંગાઈ ગયો છે તેની તો ચિંતા ગુરુજનોને નથી. તેમનું અપમાન થઈ જશે કે તેમની આગતા-સ્વાગતા બરોબર નહીં થાય તોય તેઓ ખોટું લગાડીને ભાગી જવાના નથી તેની ખાત્રી તેમને છે જ. પણ અહંકારી અને અજ્ઞાની જીવો પોતા તરફ આકર્ષાયેલા રહે તેની તેઓ કાળજી રાખે છે; અને તેથી તેઓ તેમની આગતા-સ્વાગતા વધુ કરે છે કે જેથી તેઓ ગુરુસંતોના સંપર્કમાં રહે અને તો જ તેઓ સૌ વહેલા-મોડા પણ સાચી સમજણ પ્રાપ્ત કરીને કલ્યાણના માર્ગે આગળ વધી શકે. તેથી—

ગુરુજીએ આજે કીધી મહેર, દર્શન દેવા આવ્યા ઘેર.
અને

ગુરુજીએ કીધો કાળો કેર, દર્શન દેવા આવ્યા ઘેર.

એ બંને કથન પોતપોતાની રીતે સત્ય જ છે.

કિરીટભાઈ શાહ અવારનવાર કહેતા કે - ગુરુજી! આપ હોમ-હવન કરાવો કે યાત્રા-પ્રવાસ કે દાન-પુણ્ય જે કંઈ કરાવો છો તે બધું અમારા મનથી અતિ ખૂબ મહત્ત્વનું છે. કારણ કે એ બધી વિધિ આપ કરાવો છો તેથી તેની મહત્તા અમને ઘણી લાગે છે. વિધિ ભલે ગમે તે હોય પણ આપના દ્વારા કરાવાયેલ છે તેથી તે અમારા સૌનું કલ્યાણ

જ કરવાની છે, એવી અમારી દૃઢ માન્યતા છે. આપ અમારા માધ્યમથી જે કંઈ કરાવો છો તે બધું ખૂબ ઊંડાણથી સમજી-વિચારીને જ કરાવતા હો છો.

પૂજ્ય ગુરુદેવમાં આવી હતી શ્રી કિરીટભાઈની નિષ્ઠા, સૌ કોઈને પ્રેરણા લેવા જેવી.

ઘેર બેઠા ગંગા

(ડૉ. શ્રી જિતેન્દ્રભાઈની મુલાકાત)

શ્રી બિપિનભાઈનો પુત્ર ચિ. મૌલિક અમેરિકાથી અમદાવાદ ફરવા આવ્યો હતો, તેની ખુશાલીમાં બિપિનભાઈએ તેમના ઘેર તા. ૧૫-૨-૦૪ના રોજ સત્સંગ-સ્વાધ્યાય રાખ્યો હતો. તેમાં હાજરી આપવા અમે ગયા હતા. ત્યાંથી પાછા વળતી વખતે પ.શ્ર. ડૉ. જિતેન્દ્રભાઈની તબિયતના સમાચાર પૂછવા તેમના ઘેર ગયા. ડૉક્ટર તથા તેમનાં પત્ની ખૂબ જ આધ્યાત્મિક અને તત્ત્વજ્ઞાનપ્રેમી છે. છેલ્લે છેલ્લે ડૉક્ટર અમેરિકામાં ખૂબ જ બીમાર થઈ ગયેલા અને છ-આઠ માસ સુધી દવાખાનામાં કોમામાં (બેભાન અવસ્થામાં) રહેલા. પણ “રામ રાખે તેને કોણ ચાખે” એ કથન મુજબ તેઓ સ્વસ્થ થયા અને ભારત હવાફેર માટે આવ્યા. આવી અસાધ્ય બીમારીમાંથી ઊંઠવા પછી તેઓ સૌને સાવધાન કરતાં કહેતા કે “જ્યાં પૈસો અને દવા કામ ના કરે ત્યાં પરમાત્મા અને દુવા કામ કરે છે, તે હવે બરાબર જાતે સમજાયું.”

ડૉક્ટર હાલમાં અમદાવાદમાં છે તે સમાચાર મળવાથી અમે તેમના ઘેર ગયા. ઘરનાં સૌ આનંદવિભોર થઈ ગયાં. હવે તેઓ સંપૂર્ણ સ્વસ્થ થઈ ગયા છે. ફક્ત તેમના બોલવામાં અને ચાલવામાં થોડી અસર દેખાય છે; ધીમે ધીમે બોલે અને ધીમે ધીમે ચાલે. આવી નાજુક સ્થિતિમાં હોવા છતાંય તેમણે અમારી સાથે આધ્યાત્મિક અને ધર્મ-સંરક્ષણની જ વાતો કરી. અમને વિદાય આપવા ઘરનાં સૌ બહાર રોડ સુધી આવ્યાં. અમે ગાડીમાં બેઠા ત્યારે પણ તેમનાં પત્ની બે હાથ જોડીને અતિ નમ્રતાપૂર્વક કહેવા લાગ્યાં કે “આપે તો અમારા ઉપર ખૂબ કૃપા કરી, અમારે તો ઘેર બેઠાં ગંગા આવી !” ત્યારે અમે કહ્યું કે—

તમો સૌ ખૂબ ભાગ્યશાળી છો કે ઘરે આવેલી ગંગાને ઓળખી શકો છો. નહીં તો અવળચંડી બુદ્ધિ મનુષ્યને એવી રીતે છેતરે છે કે મનુષ્ય સંપૂર્ણ અસાવધાન જ રહી જાય. એક ભાઈ કહે કે મારે ગંગાજીમાં સ્નાન કરવું છે પણ ગંગાજી તો ઘણે દૂર ઠેઠ ઋષિકેશમાં આવી. ગંગાજીને દયા આવી તેથી તે તેના ઘેર આવી. ત્યારે પણ તેની અવળચંડી બુદ્ધિ સામણી નથી રહેતી; તે કહે કે ઘરે આવે તે ગંગાજી શાનાં? ગંગાજી તો ઋષિકેશ-હરિદ્વારમાં હોય.

આટલી વાત કહી અમે સૌને જયનારાયણ કહ્યા અને અમારી ગાડી આગળ વધી ગઈ.

ડાકોર ગયા ત્યારે ડો. જિતેન્દ્રભાઈ વિષે વધુ જાણવા મળ્યું કે કેવળ આધ્યાત્મિક જ નહિ પણ રાજકારણીઓ પણ તેમને સન્માનની દૃષ્ટિએ જુએ છે. ભારતના વડાપ્રધાનની સોગંદવિધિ વખતે તેઓએ હાજરી આપી હતી. પરમાત્માએ કૃપા કરીને એટલી શક્તિ-ભક્તિ-ક્ષમતા આપી હોય તો જ આધ્યાત્મિક અને રાજકીય - બંને ક્ષેત્રમાં મન મૂકીને એકસાથે ઝંપલાવી શકાય. આધ્યાત્મિકતાથી પરિમાર્જિત થયેલી બુદ્ધિ જે પણ ક્ષેત્રમાં ઝંપલાવે તે ક્ષેત્રને પણ શુદ્ધ-પરિશુદ્ધ કરી નાખે. જે રથના ઘોડાની લગામ મહાજનો-મહાનુભાવોના હાથમાં હશે તે રથ તેના અસલ લક્ષ્યે પહોંચશે જ.

તમે દીક્ષિત જ છો

(શ્રી જગદીશભાઈની મુલાકાત)

અમે ડાકોર હતા ત્યારે અમદાવાદ “ધર્મમેઘ”માં અમેરિકાથી મહેમાન - શ્રી જગદીશભાઈ અમીન અને મહામના કપિલાબેન - આવેલા. એ સમાચાર અમને ફોન દ્વારા મળેલા. અમે જગદીશભાઈને ફોન દ્વારા કહ્યું કે, અમે તમને મળવા માટે કાલે સવારે દશ વાગતાં સુધીમાં અમદાવાદ પહોંચી જઈશું. માટે તમે કાલે સવારે દશ વાગ્યે ધર્મમેઘમાં જરૂર આવજો. અમને પણ તમને મળવાની ખૂબ ઈચ્છા છે.

બીજે દિવસે સમયસર અમે ધર્મમેઘમાં આવી

ગયા. અમારી રૂમમાં પ્રવેશતાં જ પલંગ ઉપર સોનીનું એક ટેપરેકોર્ડર અને ગરમ શાલ જોયાં. એ જોઈને અમે ઘરમાં ભારતીબેનને પૂછ્યું કે, આ વસ્તુઓ જગદીશભાઈ લાવ્યા છે ને? ભારતીબેન કહે - “હા, તેઓ કહેતા હતા કે આ વસ્તુઓ પૂજ્ય ગુરુદેવ અમેરિકામાં મારા ઘેર ભૂલી ગયા હતા, તેથી હું તે લેતો આવ્યો છું.” આ સાંભળીને અમે સૌએ જગદીશભાઈ તથા કપિલાબેનના ખૂબ ઉમદા સ્વભાવની વાતો કરી -

છેલ્લી (ત્રીજી) વખતે અમે અમેરિકા ગયા તે તેમને (જગદીશભાઈને) આભારી છે. તેઓ બંને ખૂબ ગુરુસંતપ્રેમી છે. અમેરિકાની અમારી ત્રીજી યાત્રાનો આવવા-જવાનો બધો ખર્ચ તેમણે પોતે અતિ આગ્રહપૂર્વક ઉપાડી લીધેલો. તેમણે અમને ઘણા દિવસો સુધી તેમના ઘેર રાખીને ખૂબ સેવા કરેલી. રોજે નવાંનવાં સ્થાનોમાં ફરવા લઈ જાય. નવા નવા સ્ટોર્સમાં લઈ જાય અને જાતભાતની વસ્તુઓ બતાવે અને ખૂબ આગ્રહ કરે કે “આપને જે કંઈ પસંદ અને ઉપયોગી હોય તે લઈ લો એવી મારી વિનંતી છે.” તેમના ઘેરથી જ અમે ગુરુપૂર્ણિમાના દિવસે અમદાવાદના “ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ”માં ફોન દ્વારા લગભગ દોઢ કલાક આશિષ-પ્રવચન આપેલું.

તેઓ અવારનવાર અમારી પાસે મંત્રની અને દીક્ષાની માગણી કરતા ત્યારે અમે કહેતા કે તમે દીક્ષિત જ છો. તેમનો ખૂબ આગ્રહ અને ઈચ્છા હતાં કે અમે કાયમ માટે અમેરિકા રહી જઈએ. તેઓ કહેતા કે, “ગુરુદેવ! આપ જે રીતે અમદાવાદમાં ઓમ્પરિવાર ચલાવો છો તેમ અહીં ચલાવો; હું મારું જે કંઈ છે તે બધું આપને અર્પણ કરી દઈશ.” તેઓ એક અમેરિકન કંપનીના ખૂબ મોટા, જૂના અને વિશ્વાસુ માણસ હતા. મને તેમની ઓફિસે લઈ ગયેલા. તેમના સાહેબ મને કહે છે કે - “અમેરિકાને આપના જેવા માણસોની ખાસ જરૂર છે, આપ કાયમી અહીં રહી જાવ.” કપિલાબેન અવારનવાર કહેતાં કે, “અમે યોગાનંદજીનું સાહિત્ય વાંચીએ છીએ ત્યારે આપની ખૂબ યાદ આવે છે. તેમનું

અને આપનું કહેવાનું ખૂબ સમાન લાગે છે. ફર્ક ફક્ત એટલો જ છે કે તેઓ અંગ્રેજીમાં કહે છે અને આપ ગુજરાતીમાં કહો છો." જગદીશભાઈના કુટુંબમાં જ ગુરુસંત-ભક્તિ ઊતરેલી છે. બંનેનું જીવન સંત બરાબર જ છે. સંયમ, નિયમ, નિર્વ્યસનીપણું, પૂજા-પાઠ, ધ્યાન, સદ્વાચન વગેરે બધું ખૂબ નિયમિત. તેમના અને તેમની સાથેના ઉમદા પ્રસંગોનો કોઈ પાર નથી. અસ્તુ.

બરાબર દશ વાગ્યે તેઓ બંને ધર્મમેઘમાં આવી ગયાં. અમે ખૂબ ઉમળકાભેર તેઓનું સન્માન કર્યું અને ખૂબ આશીર્વાદ આપ્યા. શ્રી જગદીશભાઈ બે હાથ જોડીને વિનંતીપૂર્વક પૂછવા લાગ્યા કે, "હવે આપના માટે અમેરિકાની ટિકિટ ક્યારે મોકલું?" અમે કહ્યું કે અમે ત્રણ વખત અમેરિકા આવી ગયા. પરમાત્માએ અમને નિમિત્ત બનાવીને અમારા દ્વારા જે કાંઈ કાર્યો કરાવવાનાં હશે તે થયાં. હવે શરીર નરમગરમ રહ્યા કરે છે અને છોતેરમું વર્ષ ચાલે છે. તેથી બહાર બહુ ઓછું નીકળીએ છીએ. અમારા શરીરની આવી સ્થિતિ હોવાને કારણે જેના ત્યાં જઈએ તેમને ખૂબ અગવડ પડે અને અમને તે ગમે નહીં.

તેઓ વિદાય માટે ઊભા થયા અને વિનંતીસહ કહે કે, "ગુરુજી! હવે ફક્ત એક વાર, ચોથી વખત અમેરિકા પધારવા કૃપા કરો." અને પછી ભીની આંખે બોલ્યા કે, "કાં તો આપ અમેરિકામાં અથવા હું અમદાવાદમાં."

તેમના ગયા પછી અમે ઉપસ્થિત ગુરુપ્રેમીઓને કહ્યું કે - (તેઓ એમ માને કે) - આપણને ગુરુદેવનાં દર્શન થયાં" અને આપણે એમ માનીએ છીએ કે "આપણને ગુપ્ત સંતોનાં દર્શન થયાં." અનુભવીઓએ ખૂબ સરસ કહ્યું છે કે -

માણસે માણસે ફેર,
કોઈ લાખેય ન મળે;
અને કોઈ ટકાના તેર !

સ્વબુદ્ધિની છેતરામણ

જે બુદ્ધિથી આપણે દુનિયા આખીને છેતરીએ

છીએ તે બુદ્ધિ કદીયે શું આપણને પણ નહીં છેતરે? જરૂર છેતરશે. તેથી જ ગાયત્રીમંત્રમાં બુદ્ધિની વૃદ્ધિની નહીં પણ બુદ્ધિની શુદ્ધિની માંગણીની પ્રાર્થના કરવામાં આવી છે. બીજાની બુદ્ધિ જ્યારે આપણને છેતરે છે ત્યારે, વહેલી-મોડી પણ તેની આપણને ખબર પડે છે; પણ આપણી જ બુદ્ધિ જ્યારે આપણને છેતરે છે ત્યારે તેની તો આપણને ખબર જ પડતી નથી. માટે જ શુદ્ધ, સાત્ત્વિક, પવિત્ર, કોઈને પણ ન છેતરે તેવી બુદ્ધિ કેળવીએ - પ્રાપ્ત કરીએ. બીજાને છેતરીએ છીએ ત્યારે ખરેખર તો આપણે જ છેતરાતા હોઈએ છીએ, છેતરાઈએ છીએ તેવી આપણને ખબર પડે તે જ બુદ્ધિની બુદ્ધિમત્તા છે. બુદ્ધિમાં તીવ્રતા-કુશાગ્રતા હોવી જરૂરી છે કારણ કે તે થકી કલ્યાણપથમાં આગળ વધી શકીશું. પણ જો બુદ્ધિમાં કુટિલતા, અવળચંડાઈ, અહંકારીપણું હશે તો મહામૂલ્ય મનુષ્યજન્મ એળે જશે.

આપણે આપણાં બાળકોને ખૂબ હોશિયાર, કદી કોઈથી ન છેતરાય તેવાં બનાવીએ, ભલભલાને હંફાવી દે તેવાં બનાવીએ, સાચાનું ખોટું અને ખોટાનું સાચું કરી બતાવે તેવાં અને ગુરુ-સંતો-સજ્જનોનું પણ અપમાન કરી નાખે તેવાં બનાવીએ; અને એવાં બાળકોને જોઈજોઈને આપણે ખૂબ મુશ થઈએ. આપણને કદી એ કલ્પના પણ નથી આવતી કે ક્યારેક એવો મોકો આવશે ત્યારે તે જ સંતાનો આપણને છેતરશે, હંફાવશે, પાછા પાડી દેશે. પણ જો સંતાનોને સજ્જન બનાવ્યાં હશે તો તેમની સજ્જનતાનો લાભ અન્યોને તો મળશે જ પણ આપણને પણ મળશે.

જે પરિવારો સ્વરક્ષણ માટે ઘરમાં ભાલા-તલવારો કે બંદૂક-પિસ્તોલ રાખતા હોય છે તેમને એ ખ્યાલ સ્વપ્ને પણ નથી હોતો કે જ્યારે ભાઈભાઈમાં કે પિતા-પુત્રમાં મનદુઃખ કે અણબનાવ થશે ત્યારે તે જ હથિયારો કે જે દુશ્મનો માટે રાખ્યાં હતાં તે અંદરો-અંદર વપરાશે અને મોટો અનર્થ થશે. પરિવારમાં ગમે ત્યારે પણ સ્વાર્થની ખેંચતાણમાં ઝઘડો થવાનો જ છે તે નિઃશંક છે. એ વખતે બંને પક્ષ ભયંકર ગુસ્સામાં આવી જવાના

અને એ ગુસ્સાને વ્યક્ત કરવા માટે ઘરમાં રાખેલાં વિનાશક હથિયારોનો જ ઉપયોગ થવાનો. પણ —

જેના ઘરમાં વિનાશક હથિયારો નહીં હોય અને ફક્ત લાકડીઓ જ હશે તેઓ ગુસ્સાને વ્યક્ત કરવા ફક્ત લાકડીઓનો જ ઉપયોગ કરશે અને તેથી વિનાશ ઓછો થશે. અને —

જેના ઘરમાં લાકડીઓ પણ નહીં હોય તેઓ ગુસ્સાને વ્યક્ત કરવા માટે ફક્ત તૂ...તૂ... - મેં... મેં... કરીને જ હળવા થઈ જશે અને તેથી નુકસાન ખૂબ ઓછું થશે. માટે —

પ્રભુને પ્રાર્થના કરીએ - અમને બુદ્ધિની શુદ્ધિ આપો કે જેથી અમારામાં સજ્જનતા ખીલે અને એ સદ્ગુણો થકી અમે પોતે પણ સુખી થઈ શકીએ અને સર્વ સમાજને સુખી કરવાનો પ્રયત્ન કરી શકીએ.

પોતાની જ બુદ્ધિ થકી, પોતાનાં જ હથિયારો વડે, પોતાનાં જ સંતાનો દ્વારા દુઃખી ના થઈએ તે માટે ખૂબ સાવધાન રહીએ. જેમ આંખ આખા વિશ્વને જોઈ

શકે છે પણ પોતાને જ જોઈ શકતી નથી, આંખને પોતાનું સ્વરૂપ જોવું હોય તો બીજાની (અરીસાની) જરૂર પડે છે તેમ આપણે આપણી જ બુદ્ધિથી દુઃખી થતા હોઈએ તેની આપણને ખબર પડતી નથી, તે માટે તો ગુરુ-સંતો-સજ્જનો જ આપણને સાવધાન કરી શકે અને તેમના માર્ગદર્શન મુજબ ચાલીને આપણે સુખી થઈ શકીએ, આત્મવંચનામાંથી - સ્વબુદ્ધિની છેતરામણી ચુંગાલમાંથી છૂટી શકીએ.

અખા ભગતે અતિ સુંદર ચિતાર રજૂ કર્યો છે કે —

ઝીણી માયા છાની છરી,
મીઠી થઈને મારે ખરી,
વળગી પછી અળગી ન થાય,
જ્ઞાની પંડિતને માંહીથી ખાય.
અનેક રૂપે માયા રમે,
જ્યા જેવું ત્યાં તેવું ગમે,
અખા માયાના ઘણા છે ઘાટ,
જ્યાં જુઓ ત્યાં માયાનાં જ હાટ.

માનવતાનો ઝવેરી

(“હળવદ ટાઈમ્સ” સામયિકને શુભેચ્છા-સંદેશ) — યોગભિક્ષુ

જેમ ઉકરડામાં પડેલા હીરાને પણ ઝવેરી ઓળખી કાઢે છે તેમ “હળવદ ટાઈમ્સ”, કોઈ પણ દેશમાં, વેશમાં કે પરિસ્થિતિમાં રહેલા દિવ્યાત્માને ઓળખી કાઢે છે અને પછી તેમનો સમાજને વધુમાં વધુ લાભ મળે તેનો-તેવો પ્રયત્ન હિંમત, અને સાહસ (દુઃસાહસ નહીં) પ્રમાણિકપણે કરે છે. આપણી આસપાસમાં જ વસેલા મૂક અને અતિ સરળ મહાનુભાવોને, પોતાની અતિ સૂક્ષ્મ અને કુશળ બુદ્ધિ થકી ઓળખી-પારખીને જનતા સમક્ષ અતિ વિવેક, મર્યાદા અને સદ્ભાવનાપૂર્વક પ્રગટ કરે છે; જેથી સામાન્ય જનતા, જિજ્ઞાસુઓ અને મુમુક્ષુઓ પણ તેમની મમતામયી કરુણાના-ત્રેરણાનાં પીયૂષ પામી શકે. ગુપ્ત સંતો-સજ્જનોને ગોતી-ગોતીને તેમની કલ્યાણકારી વિશેષતાઓને સમજી-પારખી “હળવદ ટાઈમ્સ” હિંમતપૂર્વક હાક મારે છે કે - આવો... દોડો... અને ઓક્ટોબર-૨૦૦૪

તમારી શક્તિ-ભક્તિ મુજબ લાભ લઈ લ્યો - “મોતી વેરાણાં ચોકમાં.” તેમની આવી પરમ પરોપકારી રુચિ-વૃત્તિ દિન દૂના, રાત ચૌગુના વુદ્ધિગંત થાય તેવી પરમ ગુરુ પ્રજ્ઞવ પરમાત્માને પ્રાર્થના છે.

શ્રી નંદલાલ દવે, શ્રી રમેશ પાઠક, શ્રી ભાનુભાઈ ઠાકર વગેરે વગેરે જેવા સેવાના અનેક ગુપ્ત ભેખધારીઓને સતત પ્રગટ કરતા રહીને “હળવદ ટાઈમ્સ” હરહંમેશ ચેતનવંતુ બની રહે તેવી શુભેચ્છા. જો કે તેમનો સ્વભાવ જ ધર્મરાજ યુધિષ્ઠિર જેવો છે. યુધિષ્ઠિરને ખરાબ માણસોની ગણતરી કરવા મોકલ્યા તો તેમને કોઈ જ ખરાબ ન મળ્યું, કારણ કે પોતે જ ખૂબ સારા હતા.

હીરાને પોતાને તો એ ખબરેય નથી કે પોતે હીરા છે અથવા તેની એ પણ ઈચ્છા નથી કે તેની કોઈ હીરા તરીકે ઓળખ આપે. આ તો, હીરાને જોઈને ઝવેરી

પોતાના હીરાપારખુ સ્વભાવ પર કાબુ રાખી શકતો નથી.
બધું સ્વાભાવિકપણે જ થઈ જાય છે.

ઓમ્ પરમાત્મા સૌને આવી શક્તિ-સમજ આપો કે
જેથી સૌ કોઈ સાચી ગુરુકૃપા-પ્રભુકૃપાને જાણી-માણી શકે—
હર્ષ અને શોકને, હાની-લાભને,

જીવનનો ક્રમ જે જાણે;
ગુરુકૃપા તેણે જ મેળવી,
બીજાં ગોઠાં ખાવે.

જેમ લાલચ-લાભને વશ થઈને અહંકારીઓની
ખુશામત કરવી તે મહાપાપ છે. તેમ સત્કર્મો-સત્કર્મીઓની
પ્રશંસા કરવી તે મહાપુણ્ય છે, મહાયજ્ઞ બરાબર છે.
શુભની-સ્ત્યની પ્રશંસા કરવામાં એક પાઈનો પણ ખર્ચ થતો
નથી. પ્રમાદવશ પ્રશંસા ન કરવી તે એક પ્રકારનો ગુનો છે.
યોગ્યની યથાયોગ્ય પ્રશંસા કરવાથી જ તેનો સમાજમાં
પ્રસાર થાય છે. અને પ્રસાર થકી જ સૌ તેમાંથી ઘૂંટડે ઘૂંટડે
તૃપ્તામૃતપાન કરીને અમર-તૃપ્ત થઈ શકે છે. મફતમાં
મળતા મહા લાભને ચૂકીએ નહીં, “એક પંથ દો કાજ.”
અનુભવીઓએ સાચું જ કહ્યું છે કે—

હરિભજનમેં આલસી, ભોજન મેં હુશિયાર;
તુલસી એસે જીવ કો, લાખ બાર ષિક્કાર.

સાચાની સાચી પ્રશંસા એ પણ એક પ્રકારનું
હરિભજન જ છે. સારાં સારાં ભોજન કરીએ અને સારી
સારી પ્રશંસા ન કરીએ તો જીવનને ષિક્કાર છે. સંતોએ
તો ખૂબ કહ્યું છે. તેઓ કહે છે કે—

હરિજન સે તૂ હેત કર, કર હરિજનિ સે હેત;
માલ-મૂલક હરિ દેત હૈ, હરિજન હી હરિ દેત.

ભાવાર્થ: હરિથી નહીં પણ હરિજનો, સંતો,
સજ્જનો, સેવકોનો, પાયાની ઈંટની જેમ રહેતી
વ્યક્તિઓનો તું સંગ કર, તેની જોડે પ્રેમ કર, તેની સાથે
જોડાઈ જા. તો તને હરિ પ્રાપ્ત થશે. માલ, મૂલક,
ભૌતિક સમૃદ્ધિ તો હરિ આપશે પણ હરિને તો ફક્ત
હરિજનો જ, ભક્તજનો જ આપી શકશે. આપણે શું પસંદ
કરીશું? મહા જડ એવી ભૌતિક સમૃદ્ધિ કે મહાયતન્ય
એવા શ્રી હરિ?

સદા સર્વશુભેઽગ્રક

— યોગભિષુ

હળવદ સેવા ટ્રસ્ટ

૧૨, પંચરત્ન સોસાયટી, સી. એન. વિદ્યાલય પાસે, આંબાવાડી, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૬.

તા. ૦૩-૦૪-૦૪

પરમ વંદનીય ગુરુવર્ય,

આપશ્રીની શુભેચ્છા અને આશીર્વાદ સ્નેહી ભાઈ
શ્રી પંકજભાઈ દ્વારા મળ્યા. આનંદ થયો એટલું જ નહીં
બલકે ભાવવિભોર થઈ ગદ્ગદિત થઈ ઊઠ્યો.

આપશ્રીનો પ્રેમ અને સદ્ભાવ-લાગણી સદાય
અમ સૌ પર રહો. અનાયાસે “હળવદ ટાઈમ્સ” ચાર
વર્ષની સફળ મજલ પૂર્ણ કરી ઉત્તરોત્તર પ્રગતિના પંથે
પાંચમા વર્ષમાં પ્રવેશના શુભ અવસરે જ આપશ્રીની
શુભેચ્છા અને આશીર્વાદ મળ્યા. આ એક ઈશ્વરીય સંકેત
શુભ કાર્ય માટે કહેવાય કે બીજું કાંઈ?

આપશ્રીના આશીર્વાદ મળ્યા બાદ અમેરિકાથી
એક કવર આવી ગયું, રૂા. ૮૯૦૦૦/- (નેવ્યાસી
હજાર)ના બેંક ડ્રાફ્ટ સાથે. આ કોઈ “અજ્ઞાત સર્વોચ્ચ
શક્તિ” (અંગ્રેજીમાં કહેવાય - સુપ્રીમ હીડન પાવર)એ જ
કાર્ય કર્યું છે. એ પરમ શક્તિને વંદના.

શ્રી પંકજભાઈ સાથે દર્શનાર્થે આવવું છે. એ
માટેય સમય અને સંજોગ થવા જોઈએ ને? સમસ્ત વિશ્વ
પરમ શક્તિની વ્યવસ્થા મુજબ ચાલી રહ્યું છે. “હું કરું”
એ મિથ્યા છે.

વંદના સાથે,

વિજય શુક્લ

ઓક્ટોબર-૨૦૦૪

૮

પ્રેરણાદાયી પત્રો

(શ્રદ્ધેય શ્રી એમ.એમ. ભામગરાજના સૌજન્યથી-)

(પૂ. ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી પર આવેલા પત્રોની નકલ-) (સર્વ જનો માટે અતિ ઉપયોગી)

“ભેજાં કાય!”

મુંબઈના ઈરાની રેસ્ટોરાંઓમાં અને અન્ય માંસાહારી હોટલોમાં મળતી વાનગીઓમાં એક જાણીતી ડીશનું નામ છે: “ભેજાં કાય.” એની યાદ અપાવે એવી, પણ જુદા પ્રકારની એક અગત્યની વાત અહીં કરી છે.

મોબાઈલ ફોનની વપરાશ શરૂ થઈ ત્યારથી આજ સુધી અનેક વૈજ્ઞાનિકોએ એના વપરાશથી નુકસાન થાય છે એવા રિપોર્ટ બહાર પાડ્યા છે. કેટલાકે તો સાફ શબ્દોમાં કહ્યું છે કે એનાથી આપણું “ભેજું રંધાઈ જાય છે!” “Mobiles cook your Brain!” હાલમાં એવા રિપોર્ટ ઓછા વાંચવા મળે છે, કારણ મોબાઈલ ફોનની લાખો રૂપિયાની જાહેરાતો આપનાર છાપાંઓ, સામયિકો, ટીવીની ચેનલો, વગેરે કોઈ પણ મિડીઆને મોબાઈલ ફોનની વિરુદ્ધમાં કશું પણ કહેવાની મનાઈ છે. બહુ તો એવું જાહેર કરાય છે કે નવા મોબાઈલ ફોનોમાં અમુક ‘પ્રોટેક્ટિવ શીલ્ડ’ બેસાડવામાં આવી છે, જેનાથી આપણા મસ્તિષ્કના કોષો અને જ્ઞાનતંતુઓનો હાનિકારક રેડીએશનથી બચાવ થાય છે! જો કે સ્વતંત્ર માનસવાળા વૈજ્ઞાનિકો આ વાતને માનતા નથી, અને નુકસાન થાય જ છે, એવું ભારપૂર્વક કહેતા જ રહે છે.

પોતાના સ્વાસ્થ્ય પ્રત્યે સજાગ વ્યક્તિએ તો મોબાઈલ કે સેલ્યુલર ફોન ખરીદવો જ ન જોઈએ. ખરીદાઈ ચૂક્યો હોય યા ભેટ મળ્યો હોય તો એને ઓછામાં ઓછો વાપરવો જોઈએ; ઈમરજન્સીમાં જ વાપરવો જોઈએ. ઈન-કર્મીંગ કોલ મફત મળતા હોય તો પણ સામેથી ફોન કરનારને, એનો મોબાઈલ છૂટથી વાપરે નહીં, એવું સમજાવવું જોઈએ. અમુક સ્કીમ હેઠળ આઉટ-ગોઈંગ કોલ પણ મફતમાં મળતા હોય તો પણ આપણે તો મોબાઈલનો ઉપયોગ ન-છૂટકે જ કરવાનું “પણ” (પ્રતિજ્ઞા) લેવું જોઈએ. આપણા મગજના તંતુઓને, તેમજ સામેવાળો મોબાઈલ પર જ સંદેશો

મેળવતો હોય તો તેના મગજના કોષોને નુકસાન થતું અટકાવવા માટે આવી ચોકસાઈ રાખવી લાભકર છે. અલબત્ત, મફતમાં કોઈ પણ ધંધાદારી વ્યક્તિ કશું આપતી જ નથી; કહેવાતા મફત કોલ્સના ચાર્જ્સ, ખરીદકિંમતમાં પહેલાંથી જ વસૂલ કરી લેવામાં આવે છે, એ વરવી વાસ્તવિકતા જાણી લેવી જરૂરી છે.

વાત-વ્યાધિ

આયુર્વેદ શાસ્ત્ર પ્રમાણે આપણે ત્રણમાંથી એકાદ દોષને કારણે રોગી બનતા હોઈએ છીએ; એ ત્રણમાં વાત, પિત્ત અને કફની ગણના થાય છે. સંધિવા, લકવા જેવા રોગો વાત પ્રકૃતિના દર્દીઓને થતા હોય છે, જે જાણીતી વાત છે. પરંતુ બોલ-“વા”ના રોગને આપણે રોગ નથી માનતા એ ખેદની વાત ગણાવી જોઈએ. બોલ-વાનો રોગી બિનજરૂરી વાતો, ગપસપ, વગેરે કરવાનો શોખીન હોય છે. મિતભાષી, ઓછાબોલી, જીભ-સંયમી વ્યક્તિ સામાન્ય રીતે સ્વસ્થ વ્યક્તિ હોય છે. અતિ-આહારીની જેમ અતિ-વાચાળી વ્યક્તિ બહુધા અસ્વસ્થ હોય છે. આપણા મહાત્માઓએ, ધર્મશાસ્ત્રોએ મૌનનો મહિમા ગાયો છે અને વાચાળતાનો વિરોધ કર્યો છે. મોબાઈલ ફોન પ્રમાણમાં સસ્તો અને કદમાં સાવ નાનો હોવાથી એને ટ્રેન, બસ, કાર, પ્લેન - કે ઘરના સંડાસમાંથી - પણ એ વાપરી શકાતો હોઈ, એનો દૂર-ઉપયોગ વધી ગયો છે. મનોવૈજ્ઞાનિકો માને છે કે આપણે આપણી જીભનો વપરાશ વધારતા જ રહીએ, તો “વર્બલ ડાયેરીઆ” નામના રોગમાં ફસાઈ જઈએ! “ઈનસીક્યોર” વ્યક્તિ, પોતાને અસુરક્ષિત અનુભવતી

વ્યક્તિ જ જવાં-ત્યાં, જે-તે જેવું-તેવું બકબક કરવાની ટેવમાં ફસાય છે. એવી વ્યક્તિએ તો સવિશેષ મોબાઈલ ફોનનો વપરાશ ઘટાડવો જરૂરી છે. જેમ “થાળી” ભોજન ખાવા જઈએ, ત્યાં ભલે ફરસાણ, મિષ્ટાન્ન બધું જ અમર્યાદિત ખાવાની છૂટ હોય, તો પણ સંયમી વ્યક્તિ પોતાના જઠરના અવાજને માન આપીને મર્યાદા રાખીને જમતો હોય છે; તે પ્રમાણે મોબાઈલ ફોન ધારકે પણ - “મફતિયા” વાતચીત કરી શકાતી હોય તો પણ - મોબાઈલ ફોન, બિલકુલ જરૂરી ના હોય ત્યાં સુધી વાપરવો જ ના જોઈએ.

છેવટે ખાસ કેટલીક વિનંતી: આપણા ભારતીય જનમાં “સીવીક સેન્સ”નો બધે જ અભાવ વર્તાય છે, તેથી ખાસ વિનંતી - નાટક, સિનેમા, સંગીત-સભા, પ્રાર્થના-સભા, પબ્લીક ટ્રાન્સપોર્ટ જેવાં કે ટ્રેનના વાતાનુકુલિત ડબ્બા, વગેરેમાં આ જાતના ફોન બંધ રાખ્યા વિના જે દાખલ થયા હોય અને દાખલ થયા પછી એ વાપરતા હોય તો એવી વ્યક્તિને બહાર નીકળી જવાની વિનંતી કરવાનો હક્ક, ઉપસ્થિત કોઈ પણ વ્યક્તિને હોય જ છે, એવું “સોશીઅલ સેક્શન” સર્વ-સ્વીકૃત થવું જરૂરી છે. ટ્રેનમાં સફર કરનાર મોબાઈલ-ધારકને પોતાની પડોશમાં બેઠેલા યાત્રી પર “ઓડીટરી એસોલ્ટ” કરવાનો, કે વાતાવરણની શાંતિ ભંગ કરવાનો કોઈ જ અધિકાર સભ્ય કે સુસંસ્કૃત સમાજમાં અપાયો નથી. ટ્રેનનો ડબ્બો એ વ્યક્તિનો ડ્રોઈંગરૂમ, બેડરૂમ કે ઓફિસરૂમ નથી, એ એણે ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે. જેમ ધૂમ્રપાનનો નિષેધ, જાહેર વાહનો, સભાગૃહો વગેરેમાં કાયદેસર બન્યો છે, તે પ્રમાણે “મોબાઈલ ન્યુસન્સ”નો પણ કાયદાપૂર્વક નિષેધ થવો જરૂરી છે.

તાજા કલમ: કોઈ દર્દી પોતાનાં ખાનપાન વિષે પોતાના ડોક્ટરને વધારે બારીકાઈથી પૂછપૂછ કરતો રહેતો હોય અને ડોક્ટર એનાથી કંટાળી જાય, તો છેવટે કદાચ એમ કહી દે કે “ભાઈ! તમારે જે ખાવું હોય તે ખાવ! વિનંતી એક જ કે મારું ભેજું ના ખાવ!” ઘણા ઓક્ટોબર-૨૦૦૪

શાકાહારી દર્દીઓ પણ પોતાના ડોક્ટરોના લાંબા સંપર્ક પછી એનું માથું ખાનારા કે ભેજું ખાનારા બની જાય છે અને આજે તો મોબાઈલ-ધારક દર્દીઓ માટે આ રીતે ડોક્ટર સાથે વાર્તાલાપ કરવાની તક ખૂબ જ વધી ગઈ છે. આ લેખકને પણ એવા મિત્ર-દર્દીઓ મળે જ છે. “હુડ એન્ડ ન્યુટ્રીશન”નો અભ્યાસ કરતાં એક બહેને તાજેતરમાં ફોન કરી જણાવ્યું - “હું મારા વિષયમાં સંશોધન કરી મહાનિબંધ લખી રહી છું. અમને આહારશાસ્ત્રોમાં જે શિખવાડાય છે તે તમારી નિસર્ગોપચારની થીયરી કરતાં ઘણું જુદું હોય છે. એ બાબત ક્યારેક રૂબરૂ મળીને વાત કરવી છે. પરંતુ અત્યારે તો તમે જે છેલ્લી શિબિરમાં કહેલું કે ‘મોબાઈલ ફોન કુક્સ મોર બ્રેઈન’ તેના અનુસંધાનમાં પૂછવું હતું કે રસોઈ બનાવવાની મેથડમાં તમે તો ‘બોઈલીંગ’, ‘બેકીંગ’ કે ‘સ્ટીમ-કુકીંગ’ની જ તરફેણ કરો છો; તો સર, આ મોબાઈલને કારણે બ્રેઈનનું જે કુકીંગ થાય છે, તેમાં આપણું ભેજું બોઈલ થાય છે, કે પછી બેક યા સ્ટીમ-કુક થાય છે? કે પછી ફાય થઈ જાય છે?”

દાનવીર ઝેલ કાવિન્સકી

કેટલાક સમય પહેલાં હું અમેરિકામાં ફિલાડેલ્ફિયા શહેરમાં હતો ત્યારે ૨૪ ઓગષ્ટ ૨૦૦૩ના ‘ફિલાડેલ્ફિયા ઈન્કવાયરર’ દૈનિકમાં સ્નાનદ-આશ્ચર્ય થાય એવા સમાચાર વાંચવા મળ્યા. અબજોપતિ બિલ ગેટ્સની સખાવત વિષે જે ચાર વર્ષ પહેલાં વાંચેલું, તેની યાદ સ્મૃતિપટલ પર ફરી એક વાર છવાઈ ગઈ. એક નવા દાનવીરનું નામ જાણવા મળ્યું : ઝેલ કાવિન્સકી! પેન્સિલવાનીઆનાં જેન્કિનટાઉનના આ ધનાઢ્ય પોતાની લગભગ બધી સંપત્તિ - કરોડો ડોલર્સ - પોતાનાં મા-બાપ અને અંગત મિત્રોની અનિચ્છા છતાં દાનમાં આપી દીધી છે! સગાસંબંધીઓની નારાજગી સમજી શકાય એમ છે, કારણ કે હજી ઝેલની પોતાની ઉંમર ૪૮ વર્ષની જ છે, જો કે ઘરમાં ડોક્ટર પત્નીની થોડી આવક છે, પરંતુ ૩ થી ૧૧ વર્ષની ઉંમરનાં ચાર બાળકોનો ઉછેર અને ભણતર ઉપરાંત કદાચ અણધાર્યા બીજા ખર્ચ

કાવિન્સકી પરિવારને ભવિષ્યમાં મુશ્કેલીમાં મૂકી શકે એમ છે. આ કુટુંબ એક મધ્યમવર્ગની કોલોનીમાં વસે છે, અને બાળકો ઓછી ફી વાળી પબ્લીક સ્કૂલમાં જ ભણે છે. પત્ની એમીલી પોતાની ડાક્ટરી પ્રેક્ટીસ પાર્ટ-ટાઈમ જ કરી શકે છે, કારણ કે એણે બાળકોને પણ સંભાળવાનાં છે. આ પરિવાર પાસે ગાડીઓમાં બે મીની વાન - તે પણ જરીપુરાણાં - સિવાય કોઈ વાહન પણ નથી; કુટુંબે હંમેશ સાદું જીવન ગુજાર્યું છે; ખોટો ખર્ચ કે વૈભવ-દેખાડો કદી કર્યો નથી.

રશિયન પહુદી મા-બાપનાં ત્રણ બાળકોમાંનો એક, જેલ નાની ઉંમરથી જ કોમ્યુનિઝમ, નાગરિક-હક્ક-લડત વગેરે તરફ એના પિતાશ્રી ઈરવિંગ, જે આજે ૮૮ની ઉંમરના છે, તેમને કારણે ખેંચાયો હતો. ૧૯૭૫થી આઠ વર્ષ સુધી જેલે 'ઈમોશનલી ડિસ્ટર્બ્ડ' બાળકોની એક શાળામાં શિક્ષક તરીકે કામ કર્યું હતું. ત્યાર પછી એણે રિનેસાં સાહિત્યનો ઊંડો અભ્યાસ કરી, યુનિવર્સિટીમાં ડોક્ટરેટની પદવી મેળવી. ૧૯૮૪માં એની મોટી બહેન ફેકસાંના કેન્સરથી મૃત્યુ પામી, તેનો એને ભારે આઘાત લાગ્યો અને એવા રોગોની રોકથામ માટે પોતે કોઈક સંશોધન કેન્દ્ર સ્થાપી શકે તો સારું, એવા વિચારો એને આવવા લાગ્યા.

યુનિવર્સિટીમાં લેક્ચરરશિપ મળી ત્યારે એક વેળા એ યુનિવર્સિટીનાં અમુક મકાનો, જે કોઈક કારણે વેચવા મુકાયાં હતાં, તે જેલે અકારણ જ ક્યાંકથી રકમ ઉધાર લઈને, સસ્તે ભાવે ખરીદી લીધાં. થોડા સમય પછી એ જ મકાનોની કિંમત ખૂબ જ મોટી અંકાઈ ત્યારે એ વેચી દઈને જેલે પચાસ લાખ ડોલર્સ એક જ સોદામાં કમાઈ લીધા! જો કે સંપત્તિ કે ધનસંગ્રહમાં જરાય રસ ન હતો, છતાં જેલ પછીથી લેક્ચરર મટીને રીઆલ્ટર, જમીન, મકાનની લે-વેચના વ્યવસાયવાળો બની ગયો! નસીબની યારીને કારણે એ લાખો ડોલર્સ વર્ષોવર્ષ કમાતો રહ્યો. જેલની આકાંક્ષા એક જ હતી. ખૂબ દોલત કમાઈને કુબેરપતિ થવું અને પછી એ બધો ખજાનો દાનમાં વહેંચી નાખવો! ઘરમાં એ સંઘરવો નહીં! પત્ની ઓક્ટોબર-૨૦૦૪

એમીલીની સલાહ માની જેલે પોતાનાં ચાર બાળકોના નિર્વાહ, અભ્યાસ આદિ માટે તો વ્યવસ્થા કરી જ લીધી, પરંતુ ત્રીસ મિલિયન ડોલર્સ જેવી માતબર રકમ ઓહાયો સ્ટેટ યુનિવર્સિટીની સ્કૂલ ઓફ પબ્લિક હેલ્થને આમ જનતાનાં સ્વાસ્થ્ય-સુધાર કાજે દાનમાં આપી દીધી. વળી એણે મંદ બુદ્ધિનાં બાળકો માટે પણ મોટું દાન કર્યું.

જેલની ફિલસૂફી એવી છે કે ઈશ્વર-કૃપાથી આપણને કોઈ બાહ્ય સંપત્તિ, યા આંતરિક સંપદા, વિપુલ પ્રમાણમાં મળી હોય તો તેમાંથી બને તેટલી વધુમાં વધુ, આપણે સાર્વજનિક લાભાર્થે - બહુજનહિતાય બહુજનસુખાય - દાન કરવી જ જોઈએ. બુદ્ધિમત્તા હોય તો તે અને ધનમત્તા હોય તો તે, બધું જ વહેંચી દેવું; એમાં જ આપણા જીવનની પન્યતા છે. પિતા ઈરવિંગ અને માતા રિકા, જો કે દીકરા જેલની વધુ પડતી દાનવૃત્તિ પસંદ કરતાં નથી, પરંતુ જેલે જોયું-જાણ્યું છે કે સંપત્તિની રેલમછેલ વચ્ચે ઊછરેલાં સંતાનો સામાન્ય રીતે મા-બાપના પૈસા ખોટે રસ્તે વેડફી નાખતાં હોય છે; એનો સદ્ઉપયોગ નહીં, દુર્વ્યય જ કરતાં હોય છે. વળી જેલનો જાતઅનુભવ પણ એવો રહ્યો કે જેમ જેમ એ સખાવત કરતો ગયો તેમ તેમ એને અંદરથી એક અદ્ભુત શાંતિનો, હળવાશનો અનુભવ થતો રહ્યો. સાત વર્ષથી એ એક મધ્યમ કદના, દોઢ લાખ ડોલર્સમાં ખરીદેલા ઘરમાં જ રહે છે; અને ફક્ત પચાસ હજાર ડોલરની વાર્ષિક આવક પર કુલ છ જણનાં કુટુંબનો નિર્વાહ થઈ રહ્યો છે. જેલને મન લહાણ યાને ધનપ્રાપ્તિનું કોઈ મહત્ત્વ જ નથી, જો કે એ લહાણની પાછળ લહાણી યાને દાન આપવાની તક આપણે જતી કરીએ!

ધન-લાલસા-મુક્ત જેલને કેટલાંય વર્ષોથી એક બીજો વિચાર પણ સતાવતો હતો: 'જેમ બ્લડ-ડોનેશન થઈ શકે છે, તેમ મારી એક કિડની ડોનેટ કેમ ન કરું?' અલબત્ત આ વિચાર આપણને કે કોઈને પણ કદાચ ગાંડપણ જેવો લાગે, પરંતુ જેલને નહોતો લાગતો!

ઝેલનો ખાસ મિત્ર કાહન પણ આ વિચારથી રાજી ન હતો. પત્ની અને માબાપની જેમ કાહને પણ ઝેલને સમજાવવા પ્રયત્ન કર્યો કે 'તારે તો પત્ની ઉપરાંત ચાર બાળકો છે! કાલે ઊઠીને કદાચ એમાંના કોઈ બાળકને જ તારી કિડનીની જરૂર ઊભી થાય તો તે કારણે પણ તારે કિડની-દાન કરવાની ઉતાવળ તો ન જ કરવી જોઈએ!' કેટલીક ઈસ્પિતાલોએ પણ એની કિડની કાઢવા માટે ના પાડી; ક્યાંક તો એ ગાંડો કે ચક્રમ તો નથી થઈ ગયો તે જાણવા માટે સાર્જીકીઆટ્રીસ્ટો દ્વારા પણ તપાસ કરાઈ! માનવ-ઈતિહાસમાં એવા કોઈ પણ ધનપતિનો ઉલ્લેખ નથી જેણે પોતાની આર્થિક સંપદા સાર્વજનિક ભલા માટે દાન કરી દીધી હોય, તદ્દઉપરાંત પોતાના શરીરના એક અતિ આવશ્યક અંગનું દાન જીવતાંજીવત (મરણોત્તર નહીં!) કોઈ ત્રાહિત વ્યક્તિ (સગું-સંબંધી નહીં!) માટે કર્યું હોય! 'આલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઈન' નામના મેડિકલ સેન્ટરમાં ઝેલની શારીરિક અને માનસિક સ્વસ્થતાની આકરી તપાસ કરાયા પછી, ૨૨-૭-૦૩ને દિવસે એની એક કિડની કાઢી લેવાઈ અને તેને એક ત્રીસ વર્ષની મહિલા નામે ડોનેલ રીડની બગડેલી કિડનીને સ્થાને ટ્રાન્સપ્લાન્ટ કરાઈ. બંનેનાં ઓપરેશનને મહિનો થઈ ગયો ત્યારનો રિપોર્ટ હતો કે બંને સ્વસ્થ છે. ડોનેલ રીડને મન તો ઝેલ સ્વાભાવિક રીતે જ ભગવાન-સ્વરૂપ બની ગયો છે, ભલે બીજા એને ચક્રમ માનતા હોય! બીજી બાજુ ડોનેલ રીડ પણ સ્વપ્રશીલ છે; ઝેલની મદદથી જ તેણે તરછોડાયેલી સ્ત્રીઓ અને બાળકો માટે 'બાપનું ઘર' જેવું એક આશ્રમસ્થળ બનાવ્યું છે.

ઝેલ જેવા મહાદાની વિષે વાંચીને, મધર ટેરેસાના શબ્દોની યાદ આવી જાય છે:

'આપતા જ રહો ! ભધું જ દાન કરતા રહો!

તકલીફ વેઠીને પણ બસ આપો જ આપો!

આપણાં શાસ્ત્રો કહે છે કે જેમ તનની શુદ્ધિ સ્નાનથી અને મનની શુદ્ધિ ધ્યાનથી થાય છે, તેમ ધનની શુદ્ધિ દાનથી થાય છે. દિવાળીના દિવસોમાં ધનતેરસના પર્વના દિવસે લક્ષ્મીપૂજન કરાય છે; નારાયણની

આરાધના છોડી આપણે નગદ-નારાયણની યાને 'ફોલ્સ ગોડ'ની તે દિવસે આરાધના કરતા હોઈએ છીએ. સાત્ત્વિક જીવનશૈલીના અમલમાં ધર્મ, અર્થ, કામ અને મોક્ષ; ચારેયનો મહિમા ગવાયો છે. અહીં 'અર્થ'ના અનેક અર્થમાં આર્થિક સંપત્તિ, યાને ધનની વાત પણ સ્વીકાર્ય છે, અને જીવન ધન્ય બને તેવી સાર્થક (સ+અર્થક) પ્રવૃત્તિઓની વાત પણ સમાવિષ્ટ છે. ઝેલના જીવનમાં આપણને નિરર્થક અર્થ-ઉપાર્જનથી છુટકારો મેળવી ચૂકેલ એક મહામાનવનાં દર્શન થાય છે. ઝેલની જેમ આપણે દાનનો ધોધ વર્ષાવી શકીએ એટલી સંપત્તિ ભલે ન હોય, દાનનું એક નાનું ઝરણું વહેતું કરી શકીએ તો પણ સારું. પોતાને માટે જ નહીં અને પોતાનાંને માટે જ નહીં - જે કોઈ હાજતમંદ હોય તેને માટે મદદનો હાથ જરૂર જ લંબાવી શકીએ! આપણે દિલદાર અવશ્ય બની શકીએ ! સાચે જ, એ શક્ય છે!

ઝેલ કાવિન્સકીને અભિનંદન આપવા એક પત્ર મેં ત્યારે લખ્યો હતો. પરંતુ તેમનો જવાબ આવ્યો નહીં. અમે રૂબરૂ મળવા ગયા તો ખબર પડી કે પ્રસિદ્ધિથી બચવા તેઓ બીજે રહેવા ચાલ્યા ગયા છે. મારે તો એક ડોક્ટર તરીકે તેમને સમજાવવું હતું કે હવે જ્યારે તેમના શરીરમાં ફક્ત એક કિડની છે ત્યારે તેમણે શી સંભાળ રાખવી જોઈએ. મોટા ભાગના અમેરિકનો માંસાહારી હોય છે, તેમ તેઓ પણ માંસાહારી હશે. માંસાહારમાં રોગકારક, એસિડિક અને ટોક્સિક અનેક તત્ત્વો હોય છે. આ ઝેરી પદાર્થો જેમાં હોરમોન્સ, એન્ટિબાયોટિક્સ, ઈનસેક્ટીસાઈડ્સ, વગેરેનો પણ સમાવેશ થાય છે; તેનો નિકાલ કરવાનો યા તેને બિનનુકસાનકારક બનાવવાનો કામબોજ આપણા શરીરના એક જ અવયવ પર સૌથી વધુ પડે છે, જે અવયવ છે કિડની! હવે એક જ કિડની ઉપર આખી જિંદગી ગુજરવાની હોય તો શરીરનો એ અવયવ સ્વસ્થ રહે તે માટે સંપૂર્ણ શાકાહારી થવાય તો ઘણું સારું! ઈડા તો જરૂરથી બંધ કરવાં જોઈએ. શાકાહારમાં પણ શાક-લીલોતરી, ફળ, ધાન્ય કે કઠોળ,

હાથછડ ચોખા, એનો જ ખોરાક લેવો જોઈએ. રીકાઈન્ડ સ્ટાર્ચ કે સાકરની પરહેજ પણ જરૂરી છે. જલદ મરચાં-મસાલાનો ત્યાગ પણ એટલો જ આવશ્યક; મીઠું, નમક પણ નહીં જેવું. માખણ, ચીઝ વગેરે ડેરી-પ્રોડક્ટ્સનો બ્રેડ સાથેનો ઉપયોગ પણ ન થાય તેટલું સારું.

ઝેલનો મેળાપ ન થયો, પણ કિડનીના દર્દીઓને કે શરીરમાં ફક્ત એક કિડનીવાળાને, કિડની સાચવવાની ઈચ્છાવાળાઓને અને તમામને મારી આ જ સલાહ છે. અસ્તુ.'

ભામગરાજનો પત્ર

લોનાવલા

તા. ૧૩/૧/૦૪

આદરણીય ગુરુદેવ (યોગભિક્ષુજી)

આપના તરફથી પ્રસાદી મળતી રહે છે... વચ્ચે ત્રણ મહિના હું અમેરિકા મિત્ર-દર્દીઓને જોવા-સમજાવવા જઈ આવ્યો, એના અનુભવોનું એક અંગ્રેજી

પુસ્તક તૈયાર કરી રહ્યો છું. ગુજરાતીમાં ઓછું લખાયું, જેમાંનો આ એક લેખ (ઉપર રજૂ થયેલ છે તે) મોકલું છું અને બીજો મોબાઈલ ફોન વિષેનો.

તારીખ ૨૮ જાન્યુઆરીથી હું અમદાવાદ હોઈશ, ૨ - ૩ ફેબ્રુઆરી સુધી. પુછોભાઈ પટેલને ત્યાં સેટેલાઈટ બાજુ માટે ખાસ નિસર્ગોપચાર સંમેલન થનાર છે, તે માટે આવીશ - તમારાં દર્શન કરવાની તક શોધીશ - આપણે સમ-સુખ્યા છીએ! ઈશ્વરની કેટલી કૃપાઓ આપણા પર વરસતી રહે છે... સૌ પર વરસે છે, પણ લોકોને ભીંજાવું પસંદ નથી; છત્રી કે છાપરું શોધી, જાણે પોતાને બચાવી લીધા એમ માની લે છે; જે સહજ મળતું હતું તેનાથી વંચિત રહે છે. જિંદગી નિશ્ચિતને બદલે ચિંતિત ધસડતા રહે છે...

પ્રભુ સૌને સદ્બુદ્ધિ આપે એવી પ્રાર્થના!

મ. ભામગરાના
સાદર સપ્રેમ પ્રણામ

ગુરુદેવ આપનું સાહિત્ય વાંચીએ એટલે સ્વામી યોગાનંદજીની યાદ આવે. આપનું અને યોગાનંદજીનું કહેવાનું ખૂબ મળતું આવે, આપના અને તેમના કથનમાં ખૂબ સામ્ય છે. ફર્ક ફક્ત એટલો કે તેમણે અંગ્રેજીમાં કહ્યું છે અને આપ ગુજરાતીમાં કહો છો.

— કપિલાબેન અમીન, યુ.એસ.એ.

ઉમરેઠનો ઉત્સવ

સંકલન : શશીકાંત પટેલ

શરીર નરમ-ગરમ રહેવાના કારણે, શિવરાત્રી નિમિત્તે ઊજવાતા ઉત્સવમાં પૂજ્યશ્રીથી ઉમરેઠ જઈ શકાતું નહોતું. આ વખતે પૂજ્ય ગુરુદેવ પ્રેશરની ગોળી લઈને પણ ઉમરેઠના ઉત્સવમાં હાજર રહ્યા. ત્યાંના સૌ પ્રેમી ભક્તોએ પૂજ્યશ્રીનું ભવ્ય સ્વાગત કર્યું. વલસાડ ઓમ્ પરિવારનાં ભાઈબહેનોએ એટલી બધી પુષ્પમાળાઓ પહેરાવી કે માળાઓ કપાળથી પણ ઉપર પહોંચી ગઈ. એ જ સ્થિતિમાં પૂજ્યશ્રી બોલ્યા કે — “હવે મને એ પણ દેખાતું નથી કે કોણ પુષ્પમાળા પહેરાવે છે.”

પ.પૂ. ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજીએ કહ્યું કે - “હું આજે પ્રેશરની ગોળી ખાઈને પણ હાજર રહ્યો છું. આજે

ખાસ અતિ અગત્યના કામ માટે તમારી પાસે આવ્યો છું. મારે આશ્રમ બનાવવાનો છે અને તે માટે ફંડ એકઠું કરવા તમારી સમક્ષ આવ્યો છું. ફંડ કરનારાઓ જેમ શરમાવીને પણ ખૂબ મોટી રકમ આપણી પાસે લખાવે છે. તેમ આજે હું પણ ખૂબ મોટી રકમ તમારા તરફથી ઈચ્છું છું. પણ હું ઈચ્છું તે રકમ રૂપિયા-પૈસા કે સોનું-ચાંદી વગેરે નથી, મારે તો માળાઓ જોઈએ છે. તમો પૂછશો કે ‘ગુરુજી, તમારે શાની માળા - રૂદ્રાક્ષ, તુલસી કે ચંદનની માળા જોઈએ છે? અમે સૌ કોથળો ભરીને આપને માળાઓ આપીએ! મારે એ માળા નથી જોઈતી. મારે તો મંત્રની માળાઓ જોઈએ છે. આજથી માંડીને આવતી ગુરુપૂર્ણિમા સુધીમાં તમે સૌ “ઓમ્ ગુરુ

ઓમ્” મંત્રની કેટલી માળા કરશો તેનો સંકલ્પ અત્યારે જ કરો અને તે લખાવો. અમૃત મહોત્સવ વર્ષના પ્રારંભમાં આપણે સૌએ લોકકલ્યાણના જે જે સત્સંકલ્પો કર્યા હતા તે સર્વે પ્રભુકૃપાથી પૂર્ણ થયા. કક્ત અધુરો રહ્યો છે એક મહા સંકલ્પ; અને તે છે વિશ્વશાંતિ માટે બે અબજ “ઓમ્ ગુરુ ઓમ્” ના મંત્રો કરવાનો. સારા સંકલ્પો કરવા ક્યારે? આજ, આજ ભાઈ અત્યારે. આજનો એક રૂપિયો રોકડો સાચો, આવતી કાલના ઉધાર સો રૂપિયા ખોટા. આજનો લ્હાવો લીજીયે રે... કાલ કોણે દીઠી? સારા સંકલ્પોનો અમલ તુર્ત જ કરી નાખવાની ઘણી મહત્તા છે.”

ડાકોર, ઉમરેઠ, નરિયાદ વગેરેના સત્સંગ-સ્વાધ્યાયમાં પણ પૂજ્યશ્રીએ આ રીતે જ મંત્રની માળાની માંગણી કરી. ઉમરેઠના કાર્યક્રમમાં વલસાડ ઓમ્ પરિવાર તરફથી “અમૃત મહોત્સવ કેલેન્ડર” પ્રકાશિત થયેલું તેની વિમોચન વિધિ પણ પૂજ્યશ્રીએ કરી અને તે કેલેન્ડર અને તેને બનાવવાની જેમને સ્ફુરણા થઈ તેમની ખૂબ પ્રશંસા કરી. પૂજ્યશ્રીએ કહ્યું કે - “દરેક ગુરુપ્રેમીને ખૂબ ગમે તેવા ગુરુજીના જુદા જુદા ફોટાઓ તથા જીવનપાથેય બને તેવા ગુરુજીનાં સુવાક્યો દરેક પાના પર મુકાયાં છે. કુલ નવ પાનાનું ૮૫૬ ઈંચ લાંબુ-પહોળું કેલેન્ડર છે.” તેમાં સાત વારનાં સાત પાનાં છે. એક પ્રકારનું આ, ગુરુદેવના ફોટાઓનું નાનું એવું આલ્બમ જ છે. જેને “ગુરુદર્શન” કેલેન્ડર પણ કહી શકાય.” આ જ પ્રસંગે પૂજ્યશ્રીએ “ગુરુબાવની” ની સી.ડી. ની પણ વિમોચન-વિધિ કરી.

પરમ પ્રેમના પ્રતીક સમાન, પ્રેમીઓ દ્વારા અર્પિત થયેલ પુષ્પમાળાઓ પૂજ્યશ્રીના મસ્તકની ઉપર સુધી પહોંચી ગઈ ત્યારે પૂજ્યશ્રી હસતા હસતા બોલ્યા કે - “આ કેટલા કિલો વજન હશે? આટલું વજન મારે ક્યાં સુધી ઉપાડવાનું છે?” આ વખતે પૂજ્યશ્રીના ખોળામાં જીતલબેનનો (ઓમ્ પરિવાર-ડાકોર) નાનો બાબલો દત્તેશ હતો. કોઈએ તેના હાથમાં ગુલાબનું ફૂલ

પકડાવી દીધું. તે તેણે થોડી વાર સુધી પકડી રાખ્યું અને પછી છોડી દીધું. એટલે એ ફૂલ પડ્યું પૂજ્યશ્રીના ચરણો પર. અકસ્માત સર્જાયેલ આ દશ્યથી સર્વે ખૂબ ખુશ થયાં અને જોરથી “સત્ય-ધર્મ ગુરુદેવની જય” બોલ્યાં.

ડાકોર ઓમ્ પરિવારના વાસ્તુપ્રસંગના યજ્ઞ સમયે પૂજ્યશ્રીએ આશીર્વાચનમાં કહ્યું કે -

“વાસ્તુ એટલે વસવા યોગ્ય બનાવવું. જે જગ્યા ઉપર આપણે ઘર બનાવ્યું તે ઉપર ન જાણે કેવાં કેવાં ભીષણ કૃત્યો થયાં હશે તેની આપણને ખબર નથી. તે જગ્યા પરના વાતાવરણમાં, ભયંકર કૃત્યોના અતિ સૂક્ષ્મ અણુ-પરમાણુ પ્રસારેલા હોય તથા પ્રતિકૂળ વાયુઓ પણ ભરેલા હોય. તે બધાનું નિવારણ કર્યા પછી જ તે જગ્યા પર વસી શકાય. પવિત્ર મંત્રો અને રોગનિવારક ઔષધિઓની આહુતિઓ દ્વારા જગ્યાનું વાતાવરણ પરમ સાત્ત્વિક અને રહેવાને અનુકૂળ થઈ જાય છે. વળી વાસ્તુ-યજ્ઞ વખતે બ્રહ્મભોજન, કુટુંબભોજન, પવિત્ર બ્રાહ્મણો તથા વડીલોની શુભેચ્છા-આશિષ પણ મળે છે અને યથાશક્તિ દાન-દક્ષિણા પણ વહેંચાય છે. આ બધાં દ્વારા, ઘર બાંધતી વખતે જે જાણ્યે-અજાણ્યે પાપ-કર્મો થઈ ગયાં હોય તેનું પ્રાયશ્ચિત પણ થાય છે. કોઈ પણ પ્રકારનાં પ્રારંભો-કાર્યો કરતી વખતે ગમે તેટલી કાળજી રાખીએ તો પણ હિંસા-પાપ થઈ જ જાય છે. તેનું પ્રાયશ્ચિત દાન-દક્ષિણા દ્વારા જ થઈ શકે. સમૂહ-ભોજનનો કાર્યક્રમ પણ એક પ્રકારનો ત્યાગ જ છે. વાસ્તુના પ્રસંગમાં યજ્ઞાગ્નિમાં અને જઠરાગ્નિમાં, એમ બંને અગ્નિમાં આહુતિઓ આપીને પુણ્યકર્મોમાં વૃદ્ધિ કરી શકાય છે.

પૂજ્યશ્રીના આદેશ અનુસાર યજ્ઞાગ્નિમાં ચોવીસ વખત ગાયત્રીમંત્રથી અને પાંચ વખત સંકટમોચનમંત્રથી આહુતિઓ આપવામાં આવી. પૂજ્યશ્રીએ બાપાલાલભાઈ સુખડિયાના ચારેય સુપુત્રો - શ્રી રોહિતભાઈ, શ્રી નવીનભાઈ, શ્રી વિનોદભાઈ તથા શ્રી રાજુભાઈને મંદિરની પ્રસાદીનો પીળો ખેસ ઓઢાડીને

આશિષ આપ્યા. યજ્ઞ માટે પપારેલ બ્રહ્મદેવોને, ડાકોર ઓમ્ પરિવાર દ્વારા દક્ષિણા અપાવી. આ પ્રસંગે પૂજ્યશ્રી સહાર્ય બોલ્યા કે - “ડાકોર ઓમ્ પરિવાર ઉપર ડાકોરના ઠાકોરની અહૈતુકી કૃપાનો વરસાદ વરસી રહ્યો છે અને તેથી તેમનો ભંડાર અખૂટ-અક્ષય છે. કુટુંબનો સાચો ભંડાર છે સંપ અને સંપ ઉદારતામાં રહેલો છે, અને ઉદારતા સાચી સમજણમાં - નિત્યાનિત્ય વિવેકમાં રહેલી છે, અને સાચી સમજણ પ્રાપ્ત થાય છે ગુરુસંતોના ચરણોમાં બેસવાથી. પરમ ગુરુસંતપ્રેમી શ્રી બાપાલાલભાઈએ પૂજ્યશ્રી પાસે ફક્ત એટલી જ માંગણી કરેલી કે - ઓમ્ પરિવારમાં જેવો સંપ છે તેવો સંપ મારા કુટુંબમાં રહે. આટલું માંગીને બાપાલાલભાઈએ વધુમાં વધુ મુલ્યવાન, વધુમાં વધુ ઉત્તમ વસ્તુ - કુટુંબ આપાનું કલ્યાણ માંગી લીધું હતું. ગુરુસંતો પાસેથી શું અને કેવી રીતે માંગવું તેની પણ આવડત જોઈએ.”

આશીર્વાચન આપીને પૂજ્યશ્રી “માતૃપિતૃ-સ્મૃતિ” માંથી (વાસ્તુવાળા મકાનમાંથી) “ગુરુવિહાર” (ચિ. રાજુભાઈના મકાન)માં પોતાના ઉતારે આરામ માટે ઊઠ્યા,

ડાકોરથી અમદાવાદ આવતાં વચ્ચે નડિયાદનો મુકામ ગોઠવાયો. સવારમાં આઠ વાગ્યે પૂજ્યશ્રીએ શ્રી રાજુભાઈને તથા અ.સૌ. રક્ષાબેનને કહ્યું કે - “અમદાવાદ જતાં રસ્તામાં નડિયાદમાં દેવેન્દ્રભાઈના

ત્યાં લઘુયજ્ઞ કરતા જઈએ. મોટો યજ્ઞ કરવાની અત્યારે અનુકૂળતા નથી. અત્યારે તો અમારી અનુકૂળતાઓ અને અમે આપેલા સમયે જો તમે તૈયાર થઈ જાવ તો કામ બની શકે તેવી અમારા શરીરની અત્યારે સ્થિતિ છે. અત્યારે તો વીજળીના ઝબકારે મોતી પરોવી લેવાનું છે. કહો તૈયારી થઈ શકશે?” એ લોકો તો હર પલ ગુરુઆદેશ ઝીલી લેવા તૈયાર જ હતા. તરત જ લાગતાં-વળગતાં સ્થાનોમાં ટેલિફોન સંદેશાઓ છૂટ્યા અને સૌ તૈયાર. નડિયાદમાં સો માણસનું કુટુંબ તો દેવેન્દ્રભાઈનું જ હતું. આનંદનાં ઊદ્દીપ્તતાં મોજાંઓ સાથે યજ્ઞનું અને ભોજનપ્રસાદનું કાર્ય સંપન્ન થયું. પૂજ્યશ્રી અમદાવાદ જવા તૈયાર થયા ત્યારે શ્રી દેવેન્દ્રભાઈ ગદ્ગદ્ થઈને કહેવા લાગ્યા કે - “એક મહિનાથી મનોમંથન ચાલતું હતું અને પ્રભુને પ્રાર્થના થતી હતી કે, હે પરમાત્મા! એવી કૃપા કરો કે વધુમાં વધુ તમારું સ્મરણ કરી શકું. પરમાત્માએ મારી પ્રાર્થના સાંભળી.” (તેમણે રોજની સો માળા કરવાનો તે દિવસથી સંકલ્પ કર્યો હતો.)

પૂજ્યશ્રીએ શ્રી પ્રફુલ્લભાઈને (દેવેન્દ્રભાઈના અને રક્ષાબેનના પિતાશ્રીને) કહ્યું કે - “તમારી આજીજીભરી, આમંત્રણ આપતી મુખમુદ્રા મને અહીં ખેંચી લાવી.” તેમના ત્યાં બોરસદમાં આનંદના ધોડાપૂર સાથે મોટો ગાયત્રી-મારુતિ યજ્ઞ થોડા સમય પૂર્વે થયો હતો, ત્યારના તેઓ પૂજ્યશ્રીને નડિયાદમાં આવો યજ્ઞ કરવાની સામ્રહ વિનંતિઓ કરતા હતા.

‘સાચી સમજણ’ના દાતા શ્રી યોગભિક્ષુજી

(“વીજળીના ઝબકારે...?” પુસ્તકનો અભિપ્રાય)

ધીરુભાઈ સરૈયા, અમદાવાદ

તા. ૫-૯-૦૩

... પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી મહારાજ, તેમની બાલ્યાવસ્થાથી જ તપ, ત્યાગ, તપશ્ચર્યા, અખંડ બ્રહ્મચર્ય વગેરેથી આત્મજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવામાં જ લાગેલા હતા! તેવા સંજોગોમાં આપણને

થાય કે તેઓ હિમાલયની તળેટી કે ગિરિ-ગુફામાં આત્માનંદના અમૂલ્ય રસનો લ્હાવો લઈને હંમેશા આનંદ-સાગરમાં પોતાનો અમૂલ્ય સમય વ્યતીત કરી શક્યા હોત! અથવા તો ભારત તેમજ અમેરિકાના

તેમના અનેક સાધકોના આગ્રહથી કોઈ સુંદર જગ્યાએ દિવ્ય-અલૌકિક આશ્રમ બનાવીને, અનેક શિષ્યોની પરંપરા સર્જી શક્યા હોત!!

પણ આ તો રહ્યા પૂજ્ય યોગભિશુજી...?

તેઓશ્રી ઉપરોક્ત બધું ત્યાગીને સમાજ વચ્ચે જ, સ્વરચિત ગૃહમાં જ રહ્યા, કારણ કે તેમ કરવાથી, આપણા જેવા ગૃહસ્થાશ્રમીઓને કેવી કેવી મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડે છે, કેવાં કેવાં દુઃખોથી ગૃહસ્થાશ્રમીઓ પીડિત છે, વગેરે વગેરે બાબતોનું રહસ્ય જાણીને તે બધામાંથી કેવી રીતે પાર પડવું; કઈ તકલીફને કેવી રીતે દૂર કરવી, દુઃખના પ્રસંગે કેવી વિવેકબુદ્ધિ રાખવી વગેરે બાબતોનું ચિંતન-મનન કરવામાં જ તેઓના પોતાના કિંમતી સમયનો ભોગ આપતા રહ્યા છે.

તેઓશ્રીએ સામાન્ય જનસમાજની વર્તણૂક અને માનસિકતાનો ઊંડો અભ્યાસ કર્યો છે અને આધુનિક વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિનો સહારો લઈને, દરેકને સાચી સમજણ આપીને એ શીખવાડ્યું છે કે, મનુષ્ય-જીવન-સાધના એ યોગસાધના જ છે અને એ યોગસાધના જ અનેક મુશ્કેલીઓને દૂર કરવાનો ઉપાય છે.

આ કળિકાળમાં સમાજ વચ્ચે જ રહીને સતત જ્ઞાનદાન કરનારા મહાન દેહધારી સંત કે જેઓના હૃદયકમળમાં પરમ તત્ત્વ બિરાજેલું છે તેવા શ્રી યોગભિશુજી મહારાજ આપણને સૌને - ઓમ પરિવારને - મળ્યા છે તેથી આપણે સૌ ભાગ્યશાળી બન્યા છીએ.

તેમના ઘણા કાર્યક્રમોમાં હાજર રહેવાનો, પ્રવચનો સાંભળવાનો, તેમના સાહિત્યનું વાંચન કરવાનો મને લાભ મળ્યો છે અને મને ચોક્કસપણે એમ લાગે છે કે - 'સાચી સમજ' આપીને સમસ્ત માનવજાતનો, જીવમાત્રનો ઉદ્ધાર કરવાનું તેમણે બીડું ઝડપ્યું છે. નીચે રજૂ કરેલ તેમના વિચારો એ વાતનું પ્રમાણ છે -

ગૃહસ્થાશ્રમનો પુનરુદ્ધાર કરીએ

ઈંટચૂનાનાં મંદિરો અને આશ્રમોનો પુનરુદ્ધાર કરવાની જરૂરત કરતાં, પહેલી અને વધુ જરૂરત છે જીવતા-જાગતા ગૃહસ્થાશ્રમોનો પુનરુદ્ધાર કરવાની. કારણ કે ગૃહસ્થાશ્રમોના ચારિત્ર્ય પર જ આખા સમાજના ચારિત્ર્યનો મુખ્ય આધાર છે. સમાજો જેટલા અને જેવા ચારિત્ર્યવાન હશે, વિશ્વ તેવું અને તેટલું ચારિત્ર્યવાન બનશે.

ગૃહસ્થાશ્રમોની દીવાલોમાં ભ્રમો, વહેમો અને ખોટાં પ્રલોભનોરૂપી જે લૂણો લાગ્યો છે તેને સાચી સમજણરૂપી ચૂનાના કૂચડા દ્વારા તુરત જ સાફ કરી નાખવાની સખ્ત જરૂરત છે.

લોક-કલ્યાણ કરવાની ભાવનાવાળા ગુરુસંતોએ ગૃહસ્થાશ્રમીઓના સંપર્કમાં રહેવું જોઈએ. અને તે માટે તેમણે ગૃહસ્થાશ્રમીઓના ગૃહે થોડા-થોડા સમયે, થોડા-થોડા વખત માટે નિવાસ કરતા રહેવું જોઈએ. તો લોકકલ્યાણનું મહાભગીરથ મનાતું કાર્ય પણ ખૂબ સરળતાથી, ખૂબ ઝડપથી અને ખૂબ સસ્તાઈથી સંપન્ન થઈ શકશે.

સાચાં સુખ-શાંતિ આકાશમાંથી પણ વરસવાનાં નથી કે પાતાળમાંથી પણ ફૂટી નીકળવાનાં નથી; સાચાં સુખશાંતિ પ્રાપ્ત કરવા માટે તો સાચી સમજણ પ્રાપ્ત કરવી પડશે અને તે પ્રમાણે આચરણ કરવું પડશે. અસ્તુ.

પૂજ્યશ્રીએ પોતાની જીવનસાધનાના નિયોડરૂપે જે કંઈ પ્રાપ્ત કર્યું તેમાંથી થોડું તેઓએ "વીજળીના ઝબકારે ...?" પુસ્તકમાં રજૂ કર્યું છે. આ પુસ્તક દ્વારા તેઓએ આપણને 'સાચી સમજ' રૂપી 'મોતી' આપ્યાં છે. મનુષ્યજીવનની બાકી રહેલી અમૃતતુલ્ય ઘડીઓમાં પુસ્તકમાં રજૂ થયેલાં 'મોતી'ઓને વીજળીના ઝબકારે પરીવીને આપણે સૌ ધન્ય બનીએ; એ જ ગુરુદેવને પ્રાર્થના, એ જ પરમાત્માને પ્રાર્થના...

श्रीशुवर का बोधक (नाम) प्रणव/ओम् है।

(समाधिपाद के द्वयों का मातासुपाद)

- (२४) क्लेश, कर्म, कर्मफल और वासना जिसमें नहीं है ऐसा पुरुषविशेष/चेतनविशेष श्रीशुवर है।
- (२५) श्रीशुवर संपूर्ण सर्वज्ञ है।
- (२६) श्रीशुवर पूर्वकाल के गुरुओं के भी गुरु है और काल की मर्यादा से (जन्म-मृत्यु से) पर है।
- (२७) श्रीशुवर का नाम प्रणव/ओम् है।
- (२८) अर्थ के चिन्तन सहित ओम् का जप करना।
- (२९) चिन्तन सहित जप करने से अन्तरायों का अभाव और आत्मसाक्षात्कार होता है।

प्रतिस्थान : ओम् परिवार, १/अ, पत्तियङ्गम, नारनपुरा, अहमदाबाद-३८० ०१३।

● द्रष्टव्य उद्देश्य :-

(१) सर्वव्यापक परम सूक्ष्म चेतन तत्त्व के जेजुं नाम प्रणव (ओम् -ॐ) छे तेनी प्रतीति णहुणनसमाजने कराववा प्रयत्न करवो. (२) 'योग' जो प्रचार, प्रसार अने संशोधन करवा प्रयत्न करवो. (३) समाजनुं नैतिक धोरण छियुं लाववा माटे आध्यात्मिक ज्ञाननो साहित्य द्वारा प्रचार अने प्रसार करवानो प्रयत्न करवो. (४) आ उपरांत णहुणनहिताय-णहुणनसुभाय'ने लगतां कार्यो जेवां के केणवणी, तजीजी सारवार वगेरे करवा माटे प्रयत्न करवो.

PRINTED BOOK
Registrar of News Papers of India under Regd.No.48770/90
L-5/131/QTY./34/90-91

આધારસ્થાપક તથા આધ્યાત્મિક વંડા
પ.પૂ. ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી

PRINTED & PUBLISHED BY :-

Dr. S. S. Bhikshu for

AUMGURU PREMSAMARPANDHYANBHIKSHU PARIVAR TRUST

3/B, Palladnagar Society, Naranpura, Ahmedabad - 380 013.

Printed at : Shree Graphics, Navrangpura, Ahmedabad.

Hon. Editor : Naishadh Vyas

(Reg. No. E/4416 Date 11-5-81)

I.T. Exe. U/S-80 G (5) No. H.Q. III/33 (821) 2000-01 Up to MARCH-2005.

લવાજમ દર :-

વાર્ષિક સભ્ય (ભારતમાં) ...રૂ. 30-00
આણ્ણવન સભ્ય(ભારતમાં) ...રૂ. 400-00
વાર્ષિક સભ્ય (પરદેશમાં) ...૧૫ \$
આણ્ણવન સભ્ય(પરદેશમાં)...૧૫૧ \$

લવાજમ મોકલવાનું તથા
“રૂતભભરા”ને લગતો પત્રવ્યવહાર
કરવાનું સ્થળ :-

(૧) ડૉ. સોમાભાઈ એ. પટેલ

૩/૭, પલિયડનગર
સેન્ટ ગ્રેવિયર્સ હાઈસ્કૂલ રોડ,
નારણપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૧૩.

(૨) નૈષઠભાઈ સી. વ્યાસ

“સ્વાશ્રય”,
૩, ગંગાધર સોસાયટી,
રામબાગ પાછળ, મણીનગર,
અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૮.

સૂચના :-

(૧) લવાજમ ચેક દ્વારા અથવા મનીઓર્ડર
દ્વારા “ઓ. પ્રો. પ. ટ્રસ્ટ”ના નામે
મોકલવું. સાથે આપનું પૂરું નામ,
સરનામું શુદ્ધ અક્ષરોમાં લખી
મોકલવું.

(૨) જે સભ્યનાં રહેઠાણનાં સ્થળ
બદલાયાં હોય તેમણે તેમના નવા
રહેઠાણનું પૂરું સરનામું લખી મોકલવું
જેથી વ્યવસ્થાપકોને અંક મોકલવામાં
સરળતા રહે.

પ.પૂ. ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી
સાથેના સંસ્મરણો તથા પ્રેરક
પ્રસંગો આવકાર્ય છે.